

*čestní občané
města Koprivnice*
ONDŘEJ ŠALEK

OSTRAVA 2009

OBSAH

Úvod	5
Čestné občanství	5
Jmenný seznam čestných občanů obce, městyse a města Kopřivnice	7
Jmenný seznam čestných občanů Kopřivnice, kterým bylo čestné občanství odebráno	8
Přepisy archivních dokumentů	9
Stručné životopisy čestných občanů	28
Závěr	61
Obrazová příloha	63
Prameny a literatura	73

ÚVOD

Cílem této práce je analyzovat všechny dostupné prameny a dohledat pokud možno všechny osoby, kterým bylo uděleno či odebráno čestné občanství obce, městyse a města Kopřivnice. Tato publikace vznikla z podnětu Odboru vzdělávání a vnějších vztahů města Kopřivnice, když byly v červnu 2007 zjištěny nesrovnalosti v oficiálním seznamu čestných občanů města.

K seznamu čestných občanů jsou připojeny přepisy podstatných archivních dokumentů vztahujících se k tomuto tématu, doplněných komentářem, a ve stručných biografických medailonech jsou uvedeny základní údaje o životě, činnosti a významu většiny oceněných osobností, součástí je také obrazová příloha.

ČESTNÉ OBČANSTVÍ

Pojem občanství znamená příslušnost k politické skupině, původně to byla příslušnost k obci, dnes se jedná obvykle o příslušnost ke státu. Státní občanství, které lze získat narozením, nebo udělením, představuje nejvyšší stupeň integrace do společnosti a nese s sebou určitá práva a povinnosti.

Čestné občanství je institutem správního práva, které bývá udělováno osobnostem, jež se zasloužily o udělovatele anebo k němu mají zvláštní vztah. V České republice lze udělit čestné občanství obce, města nebo městské části hlavního města Prahy. O udělení, nebo odnětí čestného občanství rozhoduje zastupitelstvo v samostatné působnosti. Udělení čestného občanství státu je teoreticky možné jen formou zvláštního zákona.

V minulosti bylo čestné občanství vyznamenáním, které obec udělovala za zvláštní zásluhy pro společnost a zvláště pak pro obec samotnou. Čestné občanství bylo na Moravě udělováno podle pravidel určených Obecním řádem pro Markrabství moravské ze dne 15. března 1864,¹ který s řadou doplňků a novel platil do konce monarchie, poté v období Československé republiky do roku 1938 a na území protektorátu Čechy a Morava až do roku 1945.

Podle § 9 Obecního řádu pro Markrabství moravské z roku 1864 měla každá obec možnost propůjčit čestné občanství „rakouským státním občanům, kteří o říši, zemi nebo obec zvláštní zásluhy si zasloužili“. Návrh na udělení čestného občanství podával zpravidla některý z členů zastupitelského sboru obce nebo obecní rada. Po zdůvodnění návrhu, který mohl vycházet i z řad občanů, proběhlo hlasování, jehož se mohli účastnit pouze členové obecního výboru. Hlasování o udělení čestného

¹ Dne 5. března 1862 byl vydán rámcový říšský obecní zákoník, který byl rozpracován do příslušných zemských zákonů, a to s datem 15. listopadu 1863 pro Slezsko, 15. března 1864 pro Moravu a 16. dubna 1864 pro Čechy.

občanství se nesměl účastnit člen obecního výboru, který byl sám navržen. Byl-li návrh většinou hlasů zastupitelů přijat, stalo se udělení titulu čestného občanství právoplatné. Nadřazený politický úřad z moci svého dozorčího práva mohl zkoumat „záslužnost“ toho, komu bylo čestné občanství uděleno. Obecní zastupitelstvo bylo oprávněno vznést proti zemskému výboru stížnost v případě, že bylo porušeno právo na udělení čestného občanství. Na druhou stranu nebylo obecnímu zastupitelstvu výslovně přičteno oprávnění, aby propůjčené čestné občanství mohlo odvolat, i když z duchu a smyslu obecního řádu toto oprávnění mohlo být vyvozeno.

Čestní občané měli právo volit v obecních volbách. K této volbě starosta vytvářel seznam všech občanů, kteří měli volební právo, čestní občané náleželi do prvního voličského sboru a byli uvedeni na prvním místě, následovali virilisté (nevolení členové sboru) a občané či korporace, kteří měli právo volit a platili nějakou příjmovou daň. V případě, že obec měla více čestných občanů, než bylo možné zařadit do prvního voličského sboru, byli zařazeni do druhého voličského sboru.

Zvláštností čestného občanství je skutečnost, že nebylo vázáno na úředně evidovanou příslušnost k obci, ale vyjadřovalo skutečný či domnělý kladný vztah potceňného k životu a společenskému či politickému dění obce. V případě rodáka bylo výrazem ocenění zásluh, které překročily úzce lokální charakter. Po vzniku ČSR pozbyly zákonem č. 304/1920 významu výhody při volebním právu a čestné občanství zůstalo jen oceněním obce či města.

V posledních letech bývá čestné občanství udělováno také in memoriam, což vyvolává otázku, jestli je to vůbec možné. Občanství je limitováno narozením a úmrtím, občanem může být člověk pouze během svého života. Je na pováženou, lze-li udělit posmrtné čestné občanství do konce života. Zajímavostí je také to, že žijící osoby mohou jmenování odmítnout, kdežto mrtví nikoli. Rozhodující je ovšem soulad se zákonem, který tuto otázku nijak neřeší.

V současné době se udělování čestného občanství řídí podle zákona o obcích č. 128/2000 Sb. Podle § 36 odst. 1 a 2 může město udělit čestné občanství, podle § 84 odst. 2 písm. v) přísluší udělování, či odnímání čestného občanství pouze zastupitelstvu města. Dále je toto vymezeno zásadami pro udělování čestného občanství, které si město může vytvořit podle svých potřeb v souladu s výše zmíněným zákonem. V Kopřivnici se čestná občanství uděluje podle usnesení zastupitelstva města č. 576 z 27. 4. 2006. Čestné občanství, nejvyšší ocenění města, může být uděleno osobnosti, která se významnou měrou prosadila ve společenské, politické, vědecké, technické, hospodářské kategorii anebo dosáhla významných úspěchů na poli uměleckém, sportovním, publicistickém či literárním v České republice či v zahraničí. Čestné občanství města se uděluje doživotně a zapisuje se do kroniky města. Čestné občanství města může být odňato pouze v případě, že další konání či postoje oceněného jsou v příkrém rozporu s obecně uznávanými zásadami morálky a slušnosti. Město může čestné občanství udělovat osobám žijícím či posmrtně „in memoriam“. Čestné občanství bývá udělováno jen jednou za rok, ke dni výročí povýšení Kopřivnice na město.

JMENNÝ SEZNAM ČESTNÝCH OBČANŮ OBCE, MĚSTYSE A MĚSTA KOPŘIVNICE

1. Adolf Šustala	38. MUDr. František Křenek
2. Jan Stiborek	39. Hubert Luley
3. Josef Dostál	40. Josef Klimíček
4. Josef Mňuk	41. Čeněk Dresler
5. František Peřina	42. JUDr. Otakar Pražák
6. MUDr. Rudolf Kallus	43. Jan Vaca
7. MUDr. Bedřich Remeš	44. JUDr. František Šromota
8. Josef Peřina	45. JUDr. Václav Šilený
9. JUDr. Antonín Hůlka	46. Rudolf Křenek
10. Antonín Váňa	47. PhMr. Václav Sitta
11. JUDr. Julius Ambros	48. JUDr. František Stratil
12. JUDr. Jan Žáček	49. JUDr. František Křenovský
13. JUDr. Ferdinand Dostál	50. Jan Berák
14. JUDr. Hubert Slezák	51. Alois Fialka
15. Adolf Pilečka	52. Josef Hubík
16. JUDr. Edvard Parma	53. František Smeykal
17. JUDr. Josef Tuček	54. Eduard Prosek
18. JUDr. Adolf Stránský	55. Adolf Vavřík
19. Vincenc Vavřík	56. JUDr. Josef Koudela
20. MUDr. Adolf Hrstka	57. Emil Kostelník
21. Petr Hykel	58. František Okleštěk
22. Michal Barabáš	59. Vladimír Pospíšil
23. Leopold Vicha	60. JUDr. Otokar Kříž
24. Jan Víta	61. Emanuel Vencel
25. PhMr. Ferdinand Pokorný	62. Vincenc Procházka
26. Josef Vychodil	63. prof. Tomáš Garrigue Masaryk
27. Jakub Stiborek	64. František Kadlíček
28. Adam hrabě Romer	65. JUDr. Karel Fajfrlík
29. Cyrill Bařinka	66. MUDr. Gustav Pilečka
30. Martin Chudoba	67. Antonín Cyril Stojan
31. František Jančík	68. Msgr. Julian Roska
32. Josef Šustala	69. JUDr. Ludvík Egbert hrabě Belcredi
33. Ignác Šustala ml.	70. Vilém Povondra
34. Jan Baše	71. Jiří Felix
35. Jan Javorský	72. Jaroslav Bureš
36. Vilém Kubík	73. Josef Barabáš
37. Robert Křenek	74. Jan Kratzl

PŘEPISY ARCHIVNÍCH DOKUMENTŮ²

Protokol č. 26 ze schůze obecního zastupitelstva z 28. května 1897

Bod 2.

„Návrh vícera členů výboru na jmenování čestných občanů. Po převzetí předsednictví p. I. radním jako náměstkem starostovým usneseno souhlasně, aby jmenováni byli čestnými občany

pan **Adolf Šustala**, řídící továrny

pan **Jan Stiborek**, starosta

d. pan **Josef Dostal**, hospod. rada a farář

Při hlasování o prvním členu čestném zdržel se p. Josef Šustala, jako bratr jmenovaného hlasování.

Po vylíčení zásluh jednotlivců uznává výbor jednohlasně, že jest jeho povinností odměniti zásluhy ty provedenými jmenováním.

Po převzetí předsednictví p. starostou navrhnutí za členy čestné pánové

Josef Mňuk, c.k. okr. škol. dozorce

František Peřina, starosta v Příboře

Rudolf Kallus, býv. poslanec a lékař ve Frenštátě

Výbor uznává zásluhy těchto mužů o zemi, okres a tím i o naši obec všemi proti jednomu hlasu se usnáší, aby byli jmenováni čestnými občany Kopřivnice.“³

V protokolu č. 28 ze schůze obecního výboru z 11. října 1897 je v bodě 3. uvedeno oznámení o výlohách spojených se zakoupením diplomů pro čestné občany v obnose 120 zl., což bylo vzato na vědomí a schváleno.⁴

Protokol č. 3 ze schůze obecního zastupitelstva ze dne 14. března 1898

Bod 2.

„Návrh na jmenování čestných občanů pro obec Kopřivnici

Navrženi byli následující pánové:

1. **Bedřich Remeš**, lékař v Příboře

2. **Peřina Josef**, c. k. notář v Rožnově

3. **Antonín Hulka**, c. k. notář a poslanec ve Val. Meziříčí

4. **Antonín Váňa**, ředitel c. k. ústavu učít. v Příboře

5. **Dr. Jul. Ambros**, advokát v Olomouci

6. **Dr. Jan Žáček**, advokát a zemský a říšský posl.

7. **Dr. Ferd. Dostal**, advokát v Nov. Jičíně

8. **Dr. Hubert Slezák**, advokát v Příboře

9. **Adolf Pilečka**, starosta v Hodslavicích

10. **Dr. Ed. Parma**, advokát a zemský posl. ve Frenštátě

² Pasáže z archivních dokumentů jsou přepsány včetně chyb a překlepů.

³ SOKA NJ, Archiv obce Kopřivnice, inv. č. 19.

⁴ Tamtéž.

75. JUDr. Josef Dorazil	98. Klement Gottwald
76. Eduard Dorazil	99. Bohumil Laušman
77. Jindřich Kostelník	100. Msgr. Jan Šrámek
78. MUDr. František Liebig	101. Jan Masaryk
79. Alois Kittrich	102. Zdeněk Fierlinger
80. Karel Pěnička	103. Petr Bezruč
81. Klement Hřek	104. Zdeněk Nejedlý
82. JUDr. Edmund Palkovský	105. Marta Gottwaldová
83. Jan Prokeš	106. Ing. Bedřich Majerek
84. František Tomášek	107. Milan Tomančák
85. Valentin Kuchař	108. plk. Arnaldo Tamayo Mendez
86. Adolf Kubis	109. Ignác Šustala
87. Josef Mnohoslav Kadlčák	110. Zdeněk Burian
88. Karel Juda	111. Dana Zátoková
88. Antonín Klvaňa	112. Emil Zátok
89. Alois Konečný	113. Ing. Miroslav Zikmund
90. Kuneš Sonntag	114. Ing. Jiří Hanzelka
91. JUDr. Jaroslav Budinský	115. Bernard Hugo
92. JUDr. Ladislav Pluhař	116. prof. Ing. Václav Klaus, CSc.
93. Josef Starostík	117. Zdeněk Petr
94. Lambert Wichterle	118. Emil Hanzelka
95. Karel Wichterle	119. Ing. Boleslav Hanzelka
96. prof. Ing. Michal Ursíny	120. PhDr. František Uhlíř
97. Edvard Beneš	

JMENNÝ SEZNAM ČESTNÝCH OBČANŮ KOPŘIVNICE, KTERÝM BYLO ČESTNÉ OBČANSTVÍ ODEBRÁNO

1. PhDr. František Uhlíř
2. Konrád Henlein
3. Else Rosenberger
4. Wilhelm Hanke

11. **Dr. Jos. Tuček**, zemský a říšský posl. v Brně
12. **Dr. Adolf Stránský**, zemský a říšský posl. v Brně
13. **Vavřík**, rolník v Petřvaldíku
14. **Dr. Adolf Hrstka**, lékař ve Štramberku
15. **Petr Hykel**, starosta ve Štramberku
16. **Michal Barabáš**, stavitel v Rožnově
17. **Leop. Vícha**, nadučitel v Kopřivnici
18. **Jan Víta**, nadučitel ve Frenštátě
19. **Ferd. Pokorný**, lékárník v Příboře
20. **Josef Vychodil**, zemský a říšský poslanec v Topolanech
21. **Jakub Stiborek**, v Kopřivnici

Výbor usnáší se jednohlasně, po vylíčení zásluh navržených jednotlivců o říši, zemi, okres a tím i o naší obec, tyto jmenovati čestnými občany obce Kopřivnice.“⁵

Protokol č. 32. ze schůze obecního výboru z 25. listopadu 1900

Bod 2.

„Na žádost více členů obecního výboru byli v dnešním zasedání navrženi a také jednohlasně jmenování následující pánové čestnými občany obce Kopřivnice.

1. **Hrabě Rommer Adam**, c. k. okr. hejtman v Novém Jičíně
2. **Dup. P. Bařinka Cyrill**, farář v Kopřivnici
3. **Dusp. P. Chudoba Martin**, kooperátor v Kopřivnici
4. **Dusp. P. Jančík František**, katecheta v Zábřehu
5. pan **Šustala Josef**, majitel fojstvi v Kopřivnici
6. pan **Šustala Ignac**, soukrom. v Kopřivnici
7. pan **Baše Jan**, c. k. okres. soudce v Příboře
8. pan **Javorský Jan**, c. k. soudní adjunkt v Příboře
9. pan **Kubík Wilem**, c. k. notář v Příboře
10. pan **Křenek Robert**, továrník ve Frenštátě
11. Dr. **Křenek František**, lékař ve Frenštátě
12. pan **Hubert Lulaj**, radní v Příboře
13. pan **Klimíček Josef**, obchodník v Příboře
14. pan **Dresler** rolník v Albrechticích“⁶

Protokol ze schůze obecního výboru ze 14. května 1908

Bod 9. f)

„P. Jaluvka Jan činí návrh, aby byl jmenován p. Alois Konečný, nadučitel z Bohdíkova, čestným občanem zdejší obce pro své zásluhy kulturní o severní Moravu. Usneseno dáti tento bod na denní pořádek příští zchůze.“⁷

⁵ SOkA NJ, Archiv obce Kopřivnice, inv. č. 19.

⁶ Tamtéž.

⁷ Tamtéž, inv. č. 20.

V bodu 5. **protokolu ze schůze obecního výboru z 16. června 1908** se objevuje zmínka: „Usnesení o jmenování p. nadučitele **Al. Konečného** z Bohdíkova, čestným občanem. Návrh tento se zamítá 12 hlasy proti 8.“⁸

Na **zasedání obecního výboru 19. července 1908** se tato záležitost opět dostala na program jednání: bod 1. „Čten poslední protokol. Usneseno většinou, aby pisateli v N. z Pod. Radhoště v záležitosti p. Konečného vyslovena byla nelibost a pojednáno o tom bylo v příštím zasedání. P. Leicher žádá toto protokolování: Nehlasoval jsem proti kolegovi Konečnému, nýbrž zásadně proti čestným občanům.“⁹

Protokol ze schůze obecního výboru z 20. srpna 1908

Bod 2.

„Záležitost ad. 1) posledního protokolu

Aby se vyslovila nelibost pisateli Novin z pod Radhoště v záležitosti p. Konečného, přijímá se 9 hlasy proti 9. P. předseda rozhoduje pro návrh hlasem svým.“¹⁰

Protokol ze schůze obecního výboru z 30. prosince 1908

Bod 3.

„Záležitost měšťanské školy

Pan předseda oceniv zásluhy poslance Josefa Mňuka, svobodného p. JUDr. O. Pražáka, přisedícího zemského výboru, Dr. Frant. Šromoty a přisedícího Jana Vaci a žádá výbor, aby je uchoval ve věčné paměti. K návrhu p. Mojžíška jmenování čestnými občany: svobodný pán **JUDr. Otokar Pražák**, říšský a zemský poslanec, přisedící zemského výboru **Jan Vaca** a poslanec **Dr. Frant. Šromota**.“¹¹

Zápis ze schůze obecního výboru 19. ledna 1909

Bod 1.

„Čten poslední protokol. K bodu třetímu posledního protokolu žádá p. Leicher, aby bylo protokolováno, že návrh na jmenování pánů uvedených v posl. protokolu čestnými občany, byl přijat 13 hlasy proti 6. – načež protokol poslední schválen“¹²

Zápis ze schůze obecního výboru 27. srpna 1909

Bod 5.

„P. Tvarůžek Jan činí návrh, aby zasloužilí mužové, ve smyslu § 9. ob. řádu jmenování byli čestnými občany zdejší obce.

Obecní rada jednoznačně dává k tomu ve smyslu § 11 jed. řádu svolení a většinou výboru návrh přijat.

⁸ Tamtéž.

⁹ SOkA NJ, Archiv obce Kopřivnice, inv. č. 20.

¹⁰ Tamtéž.

¹¹ Tamtéž.

¹² Tamtéž.

A navrhuje p. Tvarůžek: budiž jmenován čestným občanem:

JUDr. Václav Šílený,¹³ zemský přísedící, Brno

přijato 15 proti 3.

Rudolf Křenek, továrník ve Frenštátě

přijato 15 proti 3.

Václav Síta,¹⁴ lékárník a starosta v Rožnově

přij. 15 proti 3.

JUDr. František Stratil,¹⁵ z. přísedící a advokát Opava, př. 15 proti 3.

Dr. Frant. Křenovský,¹⁶ advokát, Místek

přij. 15 proti 3.

Jan Berák, ředitel učitel. ústavu v Příboře, př. 15 proti 3.

P. Mojžíšek Jan navrhuje

Alois Fialka, starosta, Frenštát

15 proti 3.

Josef Hubík,¹⁷ c. k. inspektor v Příboře

15 proti 3.

František Smeykal, c. k. soudní adjunkt v Příboře 15 proti 3.

Eduard Prosek, profesor v Příboře, 15 proti 3.

P. Polášek Josef navrhuje

Vavřík Adolf, předseda hospod. spolku, 15 proti 3. Petřvaldík

JUDr. Josef Koudela,¹⁸ zemský přísedící v Brně, 15 proti 3.

Emil Kostelník, továrník, Frenštát, 15 proti 3.

František Okleštěk, zemský poslanec, Tešetice, 15 proti 3.

Vladimír Pospíšil, nadučitel z Nov. Jičína, 15 proti 3.

JUDr. Otakar Kříž,¹⁹ c. k. notář v Příboře, 15 proti 3.

Emanuel Vencel,²⁰ ředitel zimní hospodářské školy v Rožnově, 15 proti 3.

Vincenc Procházka, obchodník v Místku, 15 proti 3.

P. Hrček Josef navrhuje

Tomáš Masaryk, 12 hlasy proti 6 hlasům.

Kadlíček František, 15 proti 3, inženýr, N. Jičín

JUDr. Karel Fajtrlík,²¹ advokát, M. Ostrava, 15 proti 3.

MUDr. Gustav Pilečka,²² lékař, N. Jičín, 15 proti 3.

P. Glos Josef navrhuje

Mgr. P. Antonín Stojan,²³ v Kroměříži, 15 proti 3.

P. Julián Rozka, centrální ředitel v Kroměříži, 15 proti 3.

Dr. Ludvík hrabě Belcredi,²⁴ zemský přísedící, Brno, 15 proti 3.

Vilém Povondra,²⁵ obchodník v Kroměříži, 14 proti 4.

P. Hrček Jan navrhuje

Jiří Felix, odborný učitel, Frenštát, 15 proti 3.

Jaroslav Bureš, řed. zimní hospodářské školy, Hranice, 15 proti 3.

Barabáš Josef, majitel vápenek, Štramberk, 15 proti 3.

Jan Kratzl,²⁶ zemský poslanec, Val. Meziříčí, 15 proti 3.

Josef Dorazil, advokát, Val. Meziříčí, 15 proti 3.

Eduard Dorazil,²⁷ správce školy, Přívoz, 15 proti 3.

P. Šustala Eduard navrhuje

Jindřich Kostelník, továrník, Frenštát, 15 proti 3.

MUDr. František Liebiger, lékař v Příboře, 15 proti 3.

Alois Kittrich, starosta, St. Jičín, 15 proti 3.

Karel Pěnička,²⁸ c. k. poštovník zde, 15 proti 3

Hrček Klement, učitel prům. školy v Brně, 14 proti 4.

JUDr. Edmund Palkovský, advokát, M. Ostrava, 15 proti 3

P. Raška Josef navrhuje

Jan Prokeš, říšský poslanec, M. Ostrava, 11 proti 7 hlasům

František Tomášek, říšský poslanec, 13 proti 5. Vídeň

Kuchař Valentin, úředník Příbor, 15 proti 3. hl.

Kubis Adolf, tajemník N. jednoty, Olomouc, 15 proti 3. hl.

¹³ Dne 17. 9. 1909 zaslal JUDr. Václav Šílený obecnímu úřadu v Kopřivnici děkovný dopis za udělení čestného občanství obce Kopřivnice. Tamtéž, inv. č. 79, karton 2.

¹⁴ Dne 10. 10. 1909 zaslal PH. MR. Václav Sitta děkovný dopis starostovi Kopřivnice, ve kterém přijímá udělení čestného občanství. Tamtéž.

¹⁵ Dne 17. 9. 1909 zaslal JUDr. František Stratil „představenstvu obce Kopřivnice“ dopis, ve kterém děkuje za propůjčení čestného občanství. Tamtéž.

¹⁶ Dne 30. 9. 1909 zaslal JUDr. František Křenovský obecnímu představenstvu děkovný dopis, kterým přijímá čestné občanství obce Kopřivnice. Tamtéž.

¹⁷ Dne 3. 1. 1910 zaslal Josef Hubík kopřivnickému starostovi děkovný dopis, kterým přijímá čestné občanství obce Kopřivnice, dále se zmiňuje o tom, že zaslal 20 K pro chudé děti české školy v Kopřivnici. Tamtéž.

¹⁸ Dne 18.9. 1909 zaslal JUDr. Josef Koudela představenstvu obce Kopřivnice dopis, ve kterém děkuje za jmenování čestným občanem obce Kopřivnice. Tamtéž.

¹⁹ Dne 30. 10. 1909 zaslal Dr. Otakar Kříž starostovi Kopřivnice Janu Bučkovi dopis, ve kterém děkuje za jmenování čestným občanem obce Kopřivnice. Tamtéž.

²⁰ Dne 19. 12. 1909 zaslal Emanuel Vencel obecnímu představenstvu dopis, kterým děkuje za udělení čestného občanství obce Kopřivnice. Tamtéž.

²¹ Dne 21. 9. 1909 zaslal JUDr. Karel Fajtrlík „představenstvu obce Kopřivnice“ děkovný dopis, ve kterém přijal čestné občanství obce Kopřivnice. Tamtéž.

²² Dne 26. 9. 1909 zaslal MUDr. Gustav Pilečka představenstvu obce Kopřivnice dopis, kterým děkuje za jmenování čestným občanem obce Kopřivnice. Tamtéž.

²³ Dne 20. 9. 1909 zaslal Mgr. P. Antonín Stojan děkovný dopis za udělení čestného občanství Kopřivnice. Tamtéž.

²⁴ Dne 22. 12. 1909 zaslal Dr. Ludvík hrabě Belcredi obecnímu představenstvu Kopřivnice děkovný dopis za udělení čestného občanství obce Kopřivnice. Zároveň zaslal 50 K pro chudé v Kopřivnici. Tamtéž.

²⁵ Dne 27. 12. 1909 zaslal Vilém Povondra děkovný dopis za udělení čestného občanství obce Kopřivnice. Tamtéž.

²⁶ Dne 26. 9. 1909 zaslal Jan Kratzl představenstvu obce děkovný dopis, kterým přijímá čestné občanství obce Kopřivnice. Tamtéž.

²⁷ Dne 30. 12. 1909 zaslal Eduard Dorazil obecnímu zastupitelstvu v Kopřivnici děkovný dopis za udělení čestného občanství. Tamtéž.

²⁸ Dne 5. 10. 1909 zaslal Karel Pěnička představenstvu obce Kopřivnice děkovný dopis za udělení čestného občanství obce Kopřivnice. Tamtéž.

p. J. M. Kadlčák,²⁹ učitel ve Frýdlantě, 11 proti 7 hl.

P. Beniš navrhuje:

Karel Juda,³⁰ profesor v Příboře, 9 proti 9 hlasům. P. starosta hlasem svým rozhodl hlasem svým pro p. Judu.

Klvaňa Antonín, ředitel městské školy v Orlové

přijato 13 proti 5 hlasům.

Konečný Alois,³¹ nadučitel v Rybím, 9 proti 9 hlasům. P. starosta rozhoduje svým hlasem pro³²

Obecní úřad městyse Kopřivnice 2. 3. 1911

„ Protokol sepsaný o zařazení čestných občanů a virilistů do I. sboru voličského a do II. sboru voličského, zanesených v hlavním seznamu (všeobecném) pro volby obecní r. 1911, kde jest 70 čestných občanů a 5 virilistů (honorací). Z honorací má nejvyšší služné a platí nejvíce daně ředitel měšťanských škol Jan Vincent.

První sbor má dle § 13 ob. vol. řádu a dle § 14 ob. řádu moravského 30 voličů.

Možno tudíž zařaditi dle § 14 ob. vol. řádu do 1 sboru čestných občanů s honoracemi 9. – Ježto nebylo lze určití přesně, kolik který čestný občan jistého ročního platu požívá, podrobeno 70 čestných občanů a 4 virilisté losování. **Jan Vincent** ředitel měšťanských škol zařazen bez losování do 1 voličského sboru.

A byly pro druhý sbor vylosování

1. **Pokorný Ferdinand**, lékárník v Příboře
2. **Jan Baše**, okresní soudce, Uh. Hradiště
3. **Msgr. C. A. Stojan**, poslanec atd., Kroměříž
4. **Klement Hrček**, učitel, Královo Pole
5. **Barabáš Josef**, tov. ve Štramberku
6. **Jindřich Kostelník**, tov., Frenštát
7. **Pospíšil Stanislav**, řed. hosp. školy
8. **Dr. Liebiger Frant.**, lékař, Příbor
9. **Jos. Kubík**, c. k. škol. dozorce, Místek
10. **Chlebovský Adolf**, nadučitel, zde
11. **Leicher Gustav**, nadučitel, zde
12. **Pilečka Adolf**, poštovní, Hodslavice
13. **Dr. Adolf Stránský**, poslanec, Brno

14. **Frant. Okleštěk**, poslanec, Tešetice
15. **Jaroslav Bureš**, poslanec, Hranice
16. **Dp. Bařinka Cyril**, farář, zde
17. **Javorský Jan**, před. soudu, Příbor
18. **Frant. Smeykal**, okres. soudce, Příbor
19. **MUDr. Křenek Frant.**, lékař, Frenštát
20. **Pěnička Karel**, poštovní, zde
21. **Kostelník Emil**, továrník, Frenštát
22. **MUDr. Bedřich Remeš**, lékař, Příbor
23. **Dp. Jančík Frant.**, katecheta, Zábřeh
24. **Kuchař Valentýn**, úředník, Příbor
25. **Vychodil Josef**, rolník, Topolany
26. **Vilém Kubík**, c. k. notář, Kyjov
27. **Chudoba Martin**, kaplan, zde
28. **JUDr. Ambros Julius**, advokát, Olomouc
29. **Berák Jan**, ředitel, Příbor
30. **JUDr. Otakar Kříž**, c. k. notář, Příbor
31. **JUDr. Fr. Křenovský**, advokát, Místek
32. **Adam hrabě Rommer**, ck rada, Brno
33. **JUDr. Jos. šl. Koudela**, n. z. h. Brno
34. **Dr. Václav Šílený**, z. přisedící, Brno
35. **JUDr. Ludvík hrabě Belcredi**, z. přisedící, Brno
36. **Vícha Leopold**, ředitel, Frenštát
37. **Dr. Ottokar bar. Pražák**, advokát, Brno
38. **Eduard Prosek**, c. k. profesor, Příbor
39. **JM Kadlčák**, poslanec, Frýdlant
40. **MUDr. Gustav Pilečka**, lékař, Nový Jičín
41. **Dr. Palkovský Edmund**, advokát, M. Ostrava
42. **Dr. Tomáš garyk Masaryk**, poslanec, Praha
43. **JUDr. Jan Žáček**, ministr m. sl., Vídeň
44. **Dressler Čeněk**, rolník, Albrechtický
45. **Dr. Karel Fajfrlík**, advokát, Mor. Ostrava
46. **JUDr. Jos. Dorazil**, advokát, Val. Meziříčí
47. **Kratzl Jan**, poslanec, Val. Meziříčí
48. **Jan Prokeš**, poslanec, Mor. Ostrava
49. **Frant. Tomášek**, ř. poslanec, Vídeň
50. **Juda Karel**, profesor, Příbor
51. **Víta Jan**, nadučitel, Třeština
52. **Dp. Pospíšil Filip**, farář, zde
53. **Kubis Adolf**, tajemník, Olomouc
54. **Fialka Alois**, měšťanosta, Frenštát
55. **Petr Hykel**, obchodník, Štramberk

²⁹ Dne 24. 9. 1909 zaslal J. M. Kadlčák děkovný dopis, kterým přijímá čestné občanství obce Kopřivnice. Tamtéž.

³⁰ Dne 2. 10. 1909 zaslal Karel Juda „představenstvu obce Kopřivnice“ dopis, ve kterém přijímá jmenování čestným občanem obce Kopřivnice. Tamtéž.

³¹ Dne 25. 9. 1909 zaslal Alois Konečný představenstvu obce Kopřivnice dopis, ve kterém děkuje za propůjčení čestného občanství. Dne 19. 12. 1909 zaslal Alois Konečný představenstvu obce Kopřivnice dopis, ve kterém děkuje za obdržení diplomu o udělení čestného občanství. Tamtéž.

³² Tamtéž, inv. č. 20.

56. **Pospíšil Vladimír**, nadučitel, Starý Jičín
57. **Klvaňa Antonín**, ředitel, Orlová
58. **Povondra Vilém**, obchod., Kroměříž
59. **Felix Jiří**, odborný učitel, Frenštát
60. **Edmund Dorazil**, nadučitel, Příbor
61. **Konečný Alois**, t. č. Rybí, nadučitel
62. **Klimíček Josef**, obchodník, Příbor
63. **Václav Sita**, lékárník, Rožnov
64. **Vencl Emanuel**, řed., Rožnov
65. **Procházka Vincenc**, obchodník, Místek
66. **Kadlíček, František**, c. k. vrchní inženýr, Nový Jičín

Zbyli tudíž pro I volební sbor následující čestní občané.

1. **Kittrich Alois**, starosta, Nový Jičín
2. **Dr. Ferd. Dostal**, advokát, Nový Jičín
3. **Robert Křenek**, továrník, Frenštát
4. **Lulay Hubert**, obchodník, Příbor
5. **JUDr. Frant. Šromota**, poslanec, Hranice
6. **MUDr. Adolf Hrstka**, lékař, Štramberk
7. **Vavřík Adolf**, rolník, Petřvaldík
8. **Vaca Jan**, přisedící, Brno

Slosovací lístky svázaný a uloženy k volebnímu aktu.³³

Další skupina čestných občanů byla jmenována dne 29. 10. 1918, protokol ze schůze obecního výboru z tohoto dne se však nedochoval. O tom, že se tato schůze opravdu konala, svědčí zmínka v Pamětní knize obce Kopřivnice I., popisující události v Kopřivnici v době vzniku ČSR. Byl to právě den 29. říjen 1918, kdy se do Kopřivnice dostala zpráva o vzniku republiky. „Časné odpoledne konala se v kreslírně měšťanské školy slavnostní schůze obecního zastupitelstva za účasti občanů.“³⁴ O tom, že toho dne byla jmenována skupina čestných občanů, svědčí **Protokol ze schůze obecního výboru konané 15. 12. 1918.**

„9. Zprávy představenstva obce

b.) ...P. radní Hrček Josef činí návrh, aby místo diplomů pro čestné občany kteří byli ve schůzi 29. října t. r. jmenováni čestnými občany, aby 1200 K z ob. pokladny a 1088 K z fondu pro příslušníky po padlých vojínech z Reiffeisenky, pro sirotky po padlých Československých legionářích bylo věnováno. Přijato jednohlasně.“³⁵

Z těchto materiálů však není znám počet ani jména těchto čestných občanů, nicméně lze usuzovat, že jedná o skupinu mužů, která figuruje v seznamu Emila Hanzelky, uloženém v archivu Muzea Fojtství. Tento seznam byl v minulosti využíván jako základ pro sestavování seznamu čestných občanů a to i přesto, že Emil

Hanzelka neuvádí zdroj informací. Emil Hanzelka byl archivářem města Kopřivnice v letech 1951–1955, proto je velice pravděpodobné, že k sestavení tohoto seznamu použil archivní prameny z městského archivu, který spravoval. Je možné, že v době, kdy byl Emil Hanzelka archivářem města Kopřivnice, zápis z 29. 10. 1918 ještě existoval. V okresním archivu v Novém Jičíně jsou zápisy z tohoto období dochovány pouze částečně.

Jedná se o tyto muže:

Kuneš Sonntag, zemský přisedící, Brno
JUDr. Jaroslav Budinský, zemský přisedící, Brno
JUDr. Ladislav Pluhař
Josef Starošík, zemský přisedící, Brno
Wichterle, továrník, Prostějov
Wichterle, továrník, Prostějov

Další osobou, která pravděpodobně byla v tomto období jmenována čestným občanem Kopřivnice, je prof. **Ing. Michal Ursíny**. O jeho jmenování se rovněž nedochovalo usnesení obecního výboru a svědčí o něm pouze jeho úmrtní oznámení uložené v archivu VUT v Brně.

Zápis o slavnostní schůzi obecního zastupitelstva městyse Kopřivnice konaného ku počtě 85. narozenin presidenta republiky dra. T. G. Masaryka dne 6. března 1935.

Bod. 4.

„Jmenování presidenta T. G. Masaryka čestným občanem městyse Kopřivnice.

Pan starosta oznamuje, že ob. rada usnesla se ve schůzi dne 20. 2. t. r. navrhnouti obec. zast. , aby uděleno bylo prezidentu T. G. Masarykovi ku počtě jeho 85. narozenin čestné občanství, městyse Kopřivnice. Při této příležitosti vzpomíná p. starosta jak již v roce 1909 jednou bylo uděleno čestné občanství obec. zastupitelstvem prezidentu republiky, tehdejšímu poslanci za náš kraj. – Doporučuje, aby návrh obec. rady vzhledem k historickému a nesmrtelnému dílu presidenta Osvoboditele a Budovatele byl přijat. Dává se o něm hlasovati povstáním a jednomyslně všemi přítomnými byl první prezident čsl. republiky zvolen čestným občanem městyse Kopřivnice.“³⁶

Zápis o schůzi obecního zastupitelstva městyse Kopřivnice z 17. 2. 1938

Bod 2.

„Udělení čestného občanství p. prezidentu republiky Dru **Edvardu Benešovi**.

Pan starosta ve svém proslovu vzpomíná zásluh p. presidenta Dra Edvarda Beneše v boji o naši samostatnost a v úsilí o udržení státní a národní svobody.

³³ Tamtéž, inv. č. 79, karton 2.

³⁴ Tamtéž, inv. č. 14, Pamětní kniha obce Kopřivnice I. s. 99.

³⁵ Tamtéž, inv. č. 21.

³⁶ Tamtéž, inv. č. 24.

Jako nejbližší spolupracovník zemřelého presidenta Osvoboditele T. G. Masaryka vyvíjel v zahraničním našem odboji a také v samostatném našem státě tak záslužnou a úspěšnou činnost, že zemřelý náš drahý první prezident za svého života sám Dra Edvarda Beneše označil za svého nástupce, neb dobře věděl, že jest na toto první místo ve státě ze všech nejzpůsobilejší. Skutečnost ukázala, že měl pravdu.

Obecní rada ve snaze náležitě oceniti p. presidenta republiky Dra Edvarda Beneše a prokázati mu nejhlubší oddanost a úctu, doporučuje obecnímu zastupitelstvu, aby přijalo našeho prvního občana ve státě jako čestného občana naší obce.

Pan starosta dává o návrhu obecní rady hlasovat a p. presidentu Dru Edvardu Benešovi jednomyslně uděleno čestné občanství obce Kopřivnice.³⁷

Obecní úřad městyse Kopřivnice požádal 7. 3. 1938 Okresní úřad v Novém Jičíně, aby schválil usnesení ze 17. 2. 1938 ve věci jmenování Edvarda Beneše čestným občanem s prosbou, aby prezident republiky jmenování přijal. Současně ujišťuje o veliké oddanosti a úctě veškerého občanstva obce. K této žádosti byl přiložen výpis ze zápisu obecního zastupitelstva ze 17. 2. 1938 a vyhláška o usnesení.³⁸

Okresní hejtman sdělil 17. 4. 1938 obecní radě v Kopřivnici, že kancelář prezidenta sdělila ministerstvu vnitra, že prezident republiky přijal čestné občanství obce Kopřivnice, zároveň žádá starostu aby tlumočil obecnímu zastupitelstvu poděkování za tento projev oddanosti.³⁹

Diplom měl být odevzdán Edvardu Benešovi během audience v kanceláři prezidenta republiky stanovené na 31. května 1938. Mimo starosty se měli zúčastnit tři členové zastupitelstva za stranu lidovou Isidor Veřmiřovský, za stranu národně socialistickou Adolf Marek, třetí člen delegace není zmiňován.⁴⁰ Tento záměr se však neuskutečnil, o čemž svědčí aktivity MNV v Kopřivnici v této věci po válce.

Zápis č. 17. ze schůze MNV v Kopřivnici z 1. března 1946

Bod. 6c.

„Udělení čestného občanství

Na návrh p. Josefa Sochy jednohlasně schváleno, aby p. presidentu republiky **Dr. Ed. Benešovi** bylo uděleno čestné občanství. Zároveň bude uděleno čestné občanství zasloužilým členům vlády. Je rozhodnuto, aby každá strana navrhla jednoho svého člena vlády do příští schůze rady MNV.⁴¹

Dne 9. února 1948 zaslal předseda MNV Kanceláři presidenta republiky dopis, ve kterém se dotazuje „ ... zda zástupci místního národního výboru v Kopřivnici mohou předat p. presidentu diplom čestného občanství.

Pan prezident byl jmenován čestným občanem naší obce 17. 2. 1938 a toto jmenování taktéž přijal. Předání diplomu čestného občanství se v roce 1938 následkem

politických událostí neuskutečnilo. Německé vedení, které u nás po obsazení Kopřivnice a jejím připojení k t.zv. Sudetám nastoupilo, uschovaný diplom čestného občanství vypátralo a jak jsme se později dověděli zničilo. Po osvobození rudou armádou byly ihned podniknuty všechny kroky k nalezení původního diplomu, bylo pátráno ve všech místech a městech kde Němci odvěkli náš cenný spisový materiál. Naše snaha skončila s nezdarem a tak MNV dal pro p. presidenta vypracovat druhý diplom, který bychom rádi osobně předali se stejnou láskou jako diplom původní. Rádi bychom p. presidenta ujistili o tom, že zaměstnanci závodu Tatra, národní podnik v Kopřivnici budou pracovat s plnou energií, aby výrobky Tatra čestně obstály na zahraničním trhu a tlumočili p. presidentu dík všech občanů Kopřivnice za jeho neúnavnou práci pro blaho našeho státu.

V případě, že by nebylo možné p. presidentu diplom pro jeho zaneprázdněnost osobně předat, prosíme o sdělení, zda můžeme diplom čestného občanství zaslat poštou.⁴²

Kancelář prezidenta republiky potvrdila příjem dopisu z 9. 2. 1948 ve věci odevzdání diplomu čestného občanství. Dále se k věci předání diplomu vyjadřuje takto: „Kancelář prezidenta republiky Vás prosí, abyste vzhledem k tomu, že pan prezident jest nyní zcela zaneprázdněn úkoly politickými, od své žádosti laskavě upustili a pana presidenta omluvili. Jakkoliv si pan prezident velmi váží pocty, již mu Vaše obec udělením čestného občanství prokázala, je kancelář prezidenta republiky nucena i v tomto případě zachovat v souhlase se svým stanoviskem, uveřejněným nedávno také v denním tisku, zásadu, která ve všech obdobných případech právě i pro jejich velký počet musila býti stanovena.

Kancelář prezidenta republiky nepochybuje, že sdělíte i vy toto stanovisko, prosí, abyste pana presidenta laskavě omluvili.

Diplom pošlete poštou. Bude panu presidentovi předložen.

Za kancléře: Dr. Vaňek⁴³

Na to předseda MNV reaguje dopisem z 9. 3. 1948, ve kterém potvrzuje zaslání diplomu čestného občanství obce Kopřivnice poštou. Žádá, aby tento diplom byl presidentu předložen a byl mu tlumočen dík všech občanů za jeho neúnavnou práci pro blaho státu.⁴⁴

Zápis č. 20. ze schůze MNV v Kopřivnici z 13. května 1946

„Před schůzí:

1. Jmenování čestných občanů obce Kopřivnice.

Strany byly vyzvány, aby navrhly své zasloužilé členy na jmenování čestnými občany obce Kopřivnice, a tak navrhuji:

Kom. Strana Čsl. – **Klementa Gottwalda**, nám. předsedy vlády

³⁷ SOKA NJ, Městský národní výbor v Kopřivnici, inv. č. 1.

³⁸ Tamtéž, inv. č. 70, karton 3.

³⁹ Tamtéž.

⁴⁰ Tamtéž, inv. č. 1.

⁴¹ Tamtéž.

⁴² SOKA NJ, Městský národní výbor v Kopřivnici, inv. č. 70, karton 3.

⁴³ Tamtéž.

⁴⁴ Tamtéž.

Str. soc. dem. – **Boh. Laušmana**, min. průmyslu,

Str. nár. soc. : **PhDr. Frant. Uhlíře**, poslance,

Str. lidová : **Msgr. Dr. J. Šrámka**, nám. vlády.

Jejich návrhy jsou jednomyslně schváleny a uvedeným je uděleno čestné občanství obce Kopřivnice.

Dále na návrh p. Josefa Sochy a p. Vlad. Gerlocha jmenování jednomyslně:

Jan Masaryk, min. zahraničí.

Zdeněk Fierlinger, předseda vlády.

U příležitosti návštěvy Klementa Gottwalda, nám. předsedy vlády v obci Kopřivnici dne 14. 5. 1946 je rozhodnuto vypracovat a předložit nám. předsedy požadavky naší obce a požádat jej aby svým vlivem podpořil.

1. Zařazení stát. silnice do prac. programu v r. 1946

2. Zřízení průmyslové školy elektrotechnické a strojírenské

3. Sestátnění místní dráhy Studénka – Štramberk

4. Povýšení městyse Kopřivnice na město

5. Zřízení letiště

Uvítání Kl. Gottwalda se zúčastní předsednictvo a J. Socha, O. Kubík, Václav Bartas a Ing. Krečmer.⁴⁵

Dne 13. 5. 1946 podala Závodní a místní organizace KSČ návrh MNV na jmenování Klementa Gottwalda čestným občanem městyse Kopřivnice „u příležitosti jeho zítřejší návštěvy obce“. Tento návrh byl schválen stejný den, ale k oficiálnímu přijetí došlo až o několik měsíců později. V dopise Kabinetu předsedy vlády z 15. 10. 1946 bylo oznámeno MNV, že Klement Gottwald jmenování přijal. Na to reaguje předseda MNV v Kopřivnici dopisem z 10. 1. 1947, ve kterém se táže, zda by bylo možné předat Gottwaldovi diplom koncem ledna 1947, kdy budou zástupci Kopřivnice v Praze.⁴⁶

Bohumil Laušman byl navržen místní organizací Čsl. strany sociálně demokratické 13. 5. 1946 s odůvodněním: „...za jeho záslužnou práci o znárodnění čsl. průmyslu...“. V případě, že by NV uděloval čestné občanství více členům vlády, navrhuji vzít v úvahu také předsedu vlády Zdeňka Fierlingra a ministra výživy Václava Majera. Dne 1. října 1946 byl Laušmanovi zaslán dopis, ve kterém je žádán, aby jmenování čestným občanem přijal, což učinil ve svém dopise MNV 9. října 1946. V dopise z 10. ledna 1947 jej MNV žádá o možnost předání diplomu čestného občanství zástupci obce ve dnech 27. 1.–31. 1. 1947, kdy budou v Praze. Na to reaguje osobní tajemník Bohumila Laušmana dopisem ze 17. 1. 1947, ve kterém sděluje, že předání bude možné 29. ledna 1947 v 10 hodin.⁴⁷ Předání diplomu čestného občanství se měl zúčastnit předseda MNV Bedřich Tichavský, Josef Socha a Hugo Schilder.⁴⁸

Poslanec Národního shromáždění PhDr. František Uhlíř byl navržen na jmenování čestným občanem místní organizací Čsl. strany národně socialistické v Kopřivnici 13. května 1946. Dne 7. srpna 1946 zaslal MNV v Kopřivnici děkovný dopis za uznání jeho zahraniční práce.⁴⁹ František Uhlíř oznámil telegraficky, že přijede 6. března 1947 přednášet do Kopřivnice o T. G. Masarykovi, při této příležitosti bylo plánováno mu v zasedací síni MNV předat diplom o čestném občanství.⁵⁰

Zápis č. 37 o řádné schůzi místního národního výboru v Kopřivnici z 12. března 1948

Bod 6.

„Usnesení o zbavení čestného občanství uděleného **Dr. Fr. Uhlířovi**:

Místní akční výbor nár. fronty usnesl se zbavit bývalého poslance Dr. Fr. Uhlíře čestného občanství. Plénum MNV jednomyslně usnesení MAV schvaluje.“⁵¹

Dne 24. března 1948 zaslal předseda MNV Dr. Františku Uhlířovi dopis, ve kterém mu oznamuje jednomyslné rozhodnutí pléna MNV o tom, že byl zbaven čestného občanství. Současně žádá, aby rozhodnutí MNV vzal na vědomí a vrátil diplom čestného občanství, který mu byl předán.⁵²

Náměstek předsedy vlády Msgre Jan Šrámek byl navržen na jmenování čestným občanem místní organizací Čsl. strany lidové v Kopřivnici 12. května 1946. Dne 1. října 1946 mu předseda MNV v Kopřivnici zaslal dopis, ve kterém jej žádá, aby jmenování čestným občanem přijal. Dopisem z 11. listopadu 1946 předseda MNV prosí o sdělení termínu, ve kterém mohou zástupci MNV předat diplom o jmenování čestným občanem. Osobní tajemník náměstka předsedy vlády odpovídá v dopise z 18. listopadu 1946, že Šrámek přijme zástupce kopřivnického MNV v týdně od 25. do 30. listopadu, zároveň žádá o sdělení přesného termínu, kdy zástupci MNV přijedou do Prahy.⁵³

Osobní tajemník ministra zahraničních věcí Jana Masaryka 15. 10. 1946 oznámil MNV v Kopřivnici, že Jan Masaryk se rozhodl přijmout jmenování čestným občanem Kopřivnice, zároveň vyjádřil poděkování za projevenou poctu. Od ledna 1947 se MNV v Kopřivnici snažilo odevzdat Janu Masarykovi diplom čestného občanství, což se podařilo až 25. května 1947 při zastávce v Kopřivnici, na jeho cestě z Příboru do Nového Hrozenkova.⁵⁴

Ze zápisu MNV č. 24 z 9. 8. 1946 vyplývá, že náměstek předsedy vlády Zdeněk Fierlinger, který byl 13. 5. 1946 jmenován čestným občanem Kopřivnice, se měl se v srpnu zúčastnit okresního sjezdu sociálnědemokratické strany. Při jeho příjezdu do Kopřivnice mu měl být předán předsedou B. Tichavským diplom v zasedací síni

⁴⁹ SOKA NJ, Městský národní výbor v Kopřivnici, inv. č. 70, karton 3.

⁵⁰ Tamtéž, inv. č. 2.

⁵¹ Tamtéž, inv. č. 1.

⁵² Tamtéž, inv. č. 70, karton 3.

⁵³ Tamtéž.

⁵⁴ Tamtéž.

⁴⁵ SOKA NJ, Městský národní výbor v Kopřivnici, inv. č. 1.

⁴⁶ Tamtéž, inv. č. 70, karton 3.

⁴⁷ Tamtéž.

⁴⁸ Tamtéž, inv. č. 2.

MNV, která měla být pro tuto příležitost vyzdobena p. učitelem Špačkem. Přivítání se měli zúčastnit povinně všichni členové NV.⁵⁵

Josef Socha podal na schůzi rady MNV v Kopřivnici konané 5. září 1947 návrh, aby plénu MNV byl podán návrh na udělení čestného občanství národnímu umělci Petru Bezručovi, což bylo jednomyslně schváleno a tato záležitost byla zařazena na program pléna MNV.⁵⁶

Zápis č. 32 z řádné schůze pléna MNV v Kopřivnici z 10. září 1947

„9. Usnesení o jmenování národního umělce Petra Bezruče čestným občanem obce Kopřivnice

O národním umělci promlouvá Josef Socha, který zhodnocuje dílo Petra Bezruče a doporučuje, aby u příležitosti jeho 80letých narozenin byl jmenován čestným občanem městyse Kopřivnice. Usnesení o hlasování je provedeno tajným právem hlasovacím. Za skrutátory jsou určeni Karel Špaček a Viktor Chalupa. Z 29 hlasovacích lístku odevzdaných nezněl žádný proti návrhu Josefa Sochy. **Petr Bezruč**, nár. umělec, je tedy jednomyslně jmenován čestným občanem městyse Kopřivnice.⁵⁷ Následujícího dne bylo toto usnesení dáno ve známost vyhláškou. Dne 16. 9. 1947 zaslal předseda MNV Bedřich Tichavský Petru Bezručovi dopis, ve kterém jej žádá, aby jmenování přijal.⁵⁸ Petr Bezruč vyslovil s udělením čestného občanství souhlas.⁵⁹ V dalším dopise se předseda MNV Tichavský táže, kdy by bylo možné, aby zástupci MNV navštívili Bezruče a předali mu diplom čestného občanství. Nato tajemník Petra Bezruče Dr. Pírek navrhuje, aby diplom předali během letního pobytu Bezruče na Ostravici s tím, že přesný termín upřesní a dodává: „Návštěv je nadmíru a ještě v červnu se hlásí čtyři města s čestným občanstvím...“⁶⁰

Na 123. schůzi rady MNV konané 26. listopadu 1948 oznámil předseda MNV Bedřich Tichavský, že v sobotu 27. listopadu bude předán Petru Bezručovi diplom čestného občanství.⁶¹

Zápis č. 36 řádné schůze pléna MNV v Kopřivnici z 13. února 1948

Bod 8.

„Usnesení o jmenování prof. **Zdeňka Nejedlého** čestným občanem obce Kopřivnice:

K tomuto bodu jednání podává referát Vladimír Gerloch. Oceňuje významnou činnost prof. Dr. Zdeňka Nejedlého jednak jako univerzitního profesora, jednak jako ministra soc. péče, který se dne 10. 2. 48 dožil svých 70 let. Podává návrh, aby

Dr. Zdeněk Nejedlý byl jmenován čestným občanem našeho městyse. K návrhu se taktéž připojuje K. Špaček. Usnesení provedlo se tajným právem hlasovacím a za skrutátory jsou předsedou určeni K. Špaček a Viktor Chalupa. Sčítací lístky byly odevzdány podle presenční listiny a K. Špaček ohlašuje že bylo odevzdáno celkem 28 platných lístků, z nichž 27 hlasů vyslovilo se pro udělení čestného občanství a 1 lístek byl prázdný.

Je tedy prof. Zdeněk Nejedlý jmenován čestným občanem Kopřivnice“⁶²

Zdeňek Nejedlý přijal čestné občanství děkovným dopisem z 24. února 1948.⁶³

Dne 8. června 1948 zaslal MNV v Kopřivnici Nejedlému děkovný dopis za projevený souhlas s jmenováním čestným občanem Kopřivnice a požádal jej, aby Kopřivnici navštívil a osobně převzal diplom čestného občanství. Nejedlý v dopise z 10. června 1948 toto pozvání pro své zaneprázdnění odmítl a na oplátku pozval zástupce MNV do Prahy.⁶⁴

Jmenování Marty Gottwaldové čestnou občankou města navrhla místní komise žen KSČ v Kopřivnici na své schůzi 25. 6. 1948, v srpnu téhož roku byl MNV v Kopřivnici požádán, aby toto usnesení projednal na své schůzi.⁶⁵

Zápis č. 41 o řádné schůzi pléna místního národního výboru v Kopřivnici z 27. srpna 1948

Bod 4.

„Usnesení o jmenování **Marty Gottwaldové**, choti presidenta republiky čestným občanem města Kopřivnice

O tomto bodu jednání promlouvá předseda MNV B. Tichavský, který uvádí, že paní Marta Gottwaldová jako rodačka naše a manželka presidenta republiky Klementa Gottwalda má na udělení čestného občanství plné právo. Usnesení bude provedeno tajným právem hlasovacím. Za sčítatele jsou určeni Juřena Jindř. a Bortel Frant., kteří po sčítání všech odevzdaných hlasů oznamují, že 21 hlasů bylo pro a 2 hlasy proti udělení čestného občanství. Požádána M. Gottwaldová, aby jmenování přijala.“⁶⁶

Marta Gottwaldová byla pozvána na oslavy povýšení Kopřivnice na město, ve svém dopise MNV ze 3. 9. 1948 píše:

„Drazí rodáci,

Děkuji Vám srdečně za milý pozdrav, který jste mi poslali z oslav povýšení Kopřivnice na město. V tento památný den jsem byla s Vámi alespoň v duchu, spolu s Vámi jsem prožívala radost z tohoto povýšení.

⁵⁵ SOKA NJ, Městský národní výbor v Kopřivnici, inv. č. 1.

⁵⁶ Tamtéž, inv. č. 2.

⁵⁷ Tamtéž, inv. č. 1.

⁵⁸ Tamtéž, inv. č. 70, karton 3.

⁵⁹ Tamtéž, inv. č. 2.

⁶⁰ Tamtéž, inv. č. 70, karton 3.

⁶¹ Tamtéž, inv. č. 2.

⁶² SOKA NJ, Městský národní výbor v Kopřivnici, inv. č. 1.

⁶³ Tamtéž, inv. č. 2.

⁶⁴ Tamtéž, inv. č. 70, karton 3.

⁶⁵ Tamtéž.

⁶⁶ Tamtéž, inv. č. 1.

S radostným dojetím přijímám čestné občanství Kopřivnice. Uvědomuji si, že je to nejvyšší pocta, jakou může město někomu prokázat a hluboce si vážím tohoto vyznamenání. Ze srdce Vám za ně děkuji...⁶⁷

Na 120. schůzi rady MNV konané 8. listopadu 1948 informoval předseda MNV Bedřich Tichavský o předání diplomu čestného občanství choti prezidenta republiky, paní Martě Gottwaldové. Předání byli přítomni Ing. Růžicka, Boh. Jalůvka a Ing. Hojcký za národní podnik Tatra.⁶⁸

Dne 8. srpna 1948 obdržel MNV v Kopřivnici dopis Vlad. Jalůvky z Kopřivnice č. p. 105, který v té době studoval v Brně. Jalůvka navrhl MNV, aby byl titul čestného občana udělen „nejlepšímu sportovci všech dob“ nadporučíku Emilu Zátopkovi za jeho reprezentaci na XIV. olympijských hrách v Londýně. Rada MNV mu 10. srpna 1948 sdělila, že jménem Emila Zátopka bude pojmenován stadion a každoroční hry. Udělení čestného občanství nepovažovala rada MNV za vhodné s odůvodněním, že od 1. ledna 1949 bude domovské právo zrušeno.⁶⁹

Zápis 9. plenárního zasedání MěNV v Kopřivnici konaného dne 23. března 1978

„usnesení

X. přípravy oslav 30. výročí povýšení Kopřivnice na město

Schvaluje

udělit u příležitosti 30. výročí povýšení Kopřivnice na město

čestné občanství

1. místopředsedovi KNV - s. ing. **Bedřichu Majerkovi**

2. předsedovi ONV v Novém Jičíně - s. **Milanu Tomančákovi**⁷⁰

Zápis 8. plenárního zasedání MěNV v Kopřivnici, konaného dne 26. 8. 1982.

IV/2

„uděluje

Čestné občanství města Kopřivnice letci – kosmonautu a předsedovi SEPMI Kuby plk. **Arnoldu Tamayu Mendezovi** při příležitosti jeho návštěvy v městě Kopřivnici.⁷¹

Zápis ze 4. zasedání městského zastupitelstva v Kopřivnici, konaného dne 30. dubna 1991.

Bod 10. „Návrh na udělení čestného občanství města **Ignáci Šustalovi**.

Návrh předložil městskému zastupitelstvu zástupce starosty ing. Šula. Uvedl, že u příležitosti 100. let od úmrtí I. Šustaly, majitele první dílny na výrobu kočárů v Kopřivnici, která dala vznik dnešnímu kombinátu TATRA, vydala městská rada pamětní medaili a rovněž podala návrh městskému zastupitelstvu na udělení občanství tomuto slavnému rodákovi. Oslavy proběhly počátkem tohoto měsíce za početné účasti zástupců rodiny, vedení kombinátu TATRA a zástupců města. Dnes podává městská rada návrh podle § 8 a 36 zák. č. 367/90 Sb. o obcích a doporučuje udělit I. Šustalovi Čestné občanství města Kopřivnice. Následně bude uloženo odboru ŠK SZ zabezpečit zápis o tomto slavnostním aktu do kroniky města.

K předloženému návrhu nebyly připomínky.

Městské zastupitelstvo po projednání jednomyslně schválilo udělení Čestného občanství obce Ignáci Šustalovi a uložilo odboru ŠK SZ zabezpečit zápis do kroniky města.⁷²

Zápis z 5. zasedání městského zastupitelstva v Kopřivnici konaného dne 18. srpna 1991

bod 7. „Návrh na udělení čestného občanství města

Návrh na udělení předložil zástupce starosty ing. Šula.

Uvedl, že ak. malíř **Zdeněk Burian** byl v roce 1980 jmenován zasloužilým umělcem. Je rodákem Kopřivnice. Za svůj život vytvořil přes 14 000 ilustrací k téměř pětistům knižním titulům, ilustroval přes 600 povídek. Jeho životní dílo obsahuje přes tisíc samostatných olejů vč. Právěku a asi 1 000 samostatných obrazů. V r. 1980 byla v Japonsku instalována v kulturním parku v Tokiu stálá expozice zvětšenin obrazů. 1. července 1991 uplynulo 10 let od jeho úmrtí.

Návrh na udělení čestného občanství Zdeňku Burianovi byl schválen – pro hlasovalo 26 členů městského zastupitelstva⁷³

Zápis z 12. zasedání Městského zastupitelstva v Kopřivnici konaného dne 8. října 1992

Bod. 8. „Udělení čestného občanství

P. starosta předložil městskému zastupitelstvu na návrh městské rady udělení čestného občanství manželům **Daně a Emilu Zátopkovým** se zdůvodněním, které rovněž obdrželi členové písemně.

K předloženému návrhu nebyly vzneseny připomínky.

Městské zastupitelstvo schválilo udělení čestného občanství manželům Emilu a Daně Zátopkovým podle ustanovení §36 odst. 1, písm. k/ zák. č. 367/90 Sb.⁷⁴

⁶⁷ SOKA NJ, Městský národní výbor v Kopřivnici, inv. č. 70, karton 3.

⁶⁸ Tamtéž, inv. č. 2.

⁶⁹ Tamtéž, inv. č. 70, karton 3.

⁷⁰ SOKA NJ, MěNV v Kopřivnici, neznačeno.

⁷¹ Tamtéž.

⁷² Archiv městského úřadu Kopřivnice

⁷³ Tamtéž.

⁷⁴ Tamtéž.

Usnesení z 5. jednání městského zastupitelstva v Kopřivnici konaného dne 18. 11. 1999

„117 – městské zastupitelstvo po projednání

uděluje

čestné občanství panu **Ing. Miroslavu Zikmundovi** a **Ing. Jiřímu Hanzelkovi** za celoživotní propagaci značky TATRA a města Kopřivnice v tuzemsku i v zahraničí.“⁷⁵

Usnesení z mimořádného zasedání Městského zastupitelstva v Kopřivnici konaného dne 24. 8. 2000

„181. městské zastupitelstvo po projednání

Uděluje

Čestné občanství panu **Bernardu Hugovi** za celoživotní práci v oblasti mezinárodních vztahů a osobní přínos při aktivitách, realizovaných ve spolupráci měst Kopřivnice a Trappes v letech 1969–2000 a při příležitosti 30. výročí podepsání partnerské smlouvy.“⁷⁶

Usnesení z 10. zasedání Městského zastupitelstva v Kopřivnici, konaného dne 19. 10. 2000

„195 – Městské zastupitelstvo po projednání

Schvaluje

Odejmutí čestného občanství města občanům:

Konrádu Henleinovi – uděleno 22. 6. 1939

Else Rosenberger – uděleno 13. 9. 1942

Vilhelmu Hanke – uděleno 3. 11. 1942“⁷⁷

Usnesení 9. zasedání zastupitelstva města Kopřivnice konaného dne 22. 4. 2004.

„226 – zastupitelstvo města po projednání

uděluje

Čestné občanství města Kopřivnice **Prof. Ing. Václavu Klausovi, CSc.**, prezidentu české republiky“⁷⁸

Usnesení 15. zasedání Zastupitelstva města Kopřivnice konaného dne 23. 3. 2005.

„378 – Zastupitelstvo města po projednání

1. schvaluje

udělení čestného občanství města Kopřivnice panu **Zdeňku Petrovi** – Hudebnímu skladateli in memoriam podle návrhu předloženého prostřednictvím přílohy č. 1.“⁷⁹

Usnesení 11. zasedání Zastupitelstva města Kopřivnice konaného dne 19. 6. 2008.

„259 – Zastupitelstvo města po projednání

1. schvaluje

1.1. udělení čestného občanství

1.1.1. **Emilu Hanzelkovi** „in memoriam“,

1.1.2. **Ing. Boleslavu Hanzelkovi** „in memoriam“,

1.1.3. **PhDr. Františku Uhlířovi** „in memoriam“.“⁸⁰

⁷⁵ Archiv městského úřadu Kopřivnice.

⁷⁶ Tamtéž.

⁷⁷ Tamtéž.

⁷⁸ Tamtéž.

⁷⁹ Archiv městského úřadu Kopřivnice.

⁸⁰ Tamtéž.

STRUČNÉ ŽIVOTOPISY ČESTNÝCH OBČANŮ

■ **JUDr. Julius Ambros** (13. 4. 1855, Hradčany-Kobeřice – 22. 5. 1925, Olomouc)
Advokát, autor odborných článků (např. o pozemkové reformě), spisovatel a mecenáš výtvarného umění. Část svého majetku vyhradil ve své závěti na zřízení Galerie umění v Olomouci. Je autorem memoárů Z malých kořenů.

■ **Michal Barabáš**
Stavitel z Rožnova pod Radhoštěm.

■ **Josef Barabáš**
Majitel vápenky ve Štramberku, od roku 1897 radní ve Štramberku, od roku 1899 společník Adolfa Rašky ml. v Továrně na hliněné zboží v Kopřivnici, kterou po nějakou dobu také řídil jako její správce.

■ **Cyrill Bařinka** (*20. 7. 1858, Valašské Klobouky)
Syn soukeníka, vystudoval arcibiskupské gymnázium v Kroměříži, po studiu bohoslovectví byl tamtéž v roce 1883 vysvěcen na kněze. Jako kooperátor působil v Soběchlebech u Lipníka, poté jako správce kláštera voršilek v Přestavlkách a od roku 1899 jako farář v Kopřivnici. Za jeho působení v Kopřivnici byla v roce 1906 do kostela pořízena nová křížová cesta. Zastával se práva na zdejší českou školu, čímž si vysloužil nelibost německy laděné honorace. V roce 1907 přesídlil do Kelče, kde se přičinil o opravu kostela a fary. V roce 1917 se stal děkanem kroměřížské kapituly, kterou jako zkušený duchovní správce také významně pozvedl.

■ **Jan Baše**
C. k. okresní soudce v Příboře.

■ **JUDr. Ludvík Egbert hrabě Belcredi** (4. 2. 1856, Znojmo – 6. 9. 1914, Líšeň)
Velkostatkář a politik, majitel statků Jimramov a Líšeň, poslanec říšské rady a moravského sněmu a císařský tajný rada. V letech 1906–1914 členem moravského zemského výboru v Brně. Vyznamenán Řádem Františka Josefa s hvězdou.

■ **Edvard Beneš** (28. 5. 1884, Kozlany – 3. 9. 1948, Sezimovo Ústí)
Studoval na gymnáziu v Praze, poté na filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Od roku 1904 studoval ve Francii na Sorbonně a Svobodné škole politických nauk, poté v Berlíně. Studia Edvard Beneš zakončil roku 1908 v Dijonu doktorátem práv, o rok později pak v Praze složil rigorózní zkoušky. Tři roky vyučoval na obchodní akademii v Praze, od roku 1912, poté co habilitoval v oboru filozofie, přednášel jako docent na filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Na začátku první světové války

organizoval domácí odboj, zajišťoval spojení s T. G. Masarykem ve Švýcarsku. V roce 1915 odešel do zahraničí, kde organizoval zahraniční odboj. V roce 1916 se Edvard Beneš podílel na ustanovení Československé národní rady, v níž zastával místo generálního tajemníka. Společně se Štefánikem získal souhlas dohodových mocností se zakládáním československých vojenských jednotek a přispěl tak ke vzniku samostatných legií ve Francii, Rusku a Itálii. Důležitým výsledkem Benešovy diplomacie bylo uznání Československé národní rady jako představitele nového státu Francií, Velkou Británií a Itálií. Po vzniku ČSR byl jmenován ministrem zahraničí, účastnil se pařížské mírové konference a pomáhal zakládat Společnost národů, byl její místopředseda, člen rady a od roku 1935 předseda. Prosazoval politiku kolektivní bezpečnosti, jejímž výsledkem byla tzv. Malá dohoda. V letech 1921–1922 zastával funkci předsedy vlády, poslancem parlamentu byl v letech 1919–1926 a 1929–1935. Byl členem a místopředsedou Čs. strany národně socialistické. Po abdikaci T. G. Masaryka byl zvolen v roce 1935 prezidentem republiky. Po přijetí mnichovského diktátu v roce 1938 abdikoval a odletěl do Velké Británie, později odcestoval do Spojených států amerických, kde přednášel na univerzitě v Chicagu. V roce 1940 přesídlil do Londýna, kde vytvořil tzv. exilovou státní reprezentaci a přebíral funkci exilového československého prezidenta. Po vyhlášení Slovenského státu v březnu 1939 prohlásil mnichovský diktát za neplatný a zaslal protest proti německé okupaci Čech a Moravy vládám hlavních evropských mocností i USA. Během války dosáhl uznání exilové vlády u všech spojenců. Na jaře 1945 Beneš odcestoval přes Moskvu na osvobozené území republiky, v dubnu v Košicích jmenoval první poválečnou vládu, poté byl potvrzen ve funkci prezidenta a následně znovu zvolen v roce 1946. Po dobu okupace a neexistence parlamentu vydávala exilová vláda prezidentské dekrety, jež Beneš jako nejvyšší činitel podepisoval a po němž jsou často označovány jako Benešovy dekrety. Za politické krize v únoru 1948, vyvolané komunisty, mu ministři demokratických stran nabídli svoji demisi. Beneš jejich demisi přijal a pověřil sestavením nové vlády předsedu KSČ K. Gottwalda. V květnu se prezident komunistům pokusil vzepřít, když odmítl podepsat novou československou ústavu. Měsíc poté abdikoval na úřad prezidenta, jeho nástupcem se stal K. Gottwald.

■ **Jan Berák** (28. 5. 1856, Hradiště v Čechách – 3. 7. 1933, Praskačka)
Studoval na reálkách v Chrudimi a Pardubicích, techniku v Praze, kde také studoval na univerzitě. Vyučoval v Domažlicích, Přerově a Kojetíně. Od 1898 byl profesorem na učitelském ústavu v Kroměříži, v letech 1907–1925 pak ředitelem učitelského ústavu v Příboře. Zabýval se pedagogikou a metodikou matematiky, přispíval do odborného časopisu Komenský. Po vzniku ČSR byl předsedou výboru městské spořitelny v Příboře. V roce 1930 byl členem čestného předsednictva a výstavního výboru Okresní živnostensko-průmyslové, obchodní a hospodářské výstavy v Příboře.

■ **Petr Bezruč** (15. 9. 1867, Opava – 12. 2. 1958, Olomouc)

Vlastním jménem Vladimír Vašek. Jeho otec byl učitel, filolog a slezský buditel. Po ukončení studia na gymnáziu v Brně zvažoval vstup do kláštera. Nakonec však nastoupil na studium klasické filologie v Praze, které po třech letech neúspěšně ukončil. V roce 1888 se vrátil k matce do Brna a získal místo písaře zemského výboru. Z této doby pochází Studie z Café Lustig, kterou otiskl v časopise Švanda dudák pod pseudonymem Ratibor Suk. Ve stejném roce začal pracovat na poště a v roce 1891 složil úřednickou zkoušku, brzy poté byl přidělen na poštu do Místku. Jeho pobyt v Místku byl stěžejní pro vznik jeho jediné sbírky Slezské písně. V roce 1893 po sebevraždě přítele O. B. Petra požádal o přeložení do Brna, kde nastoupil na nádražní poštu. Po smrti matky v roce 1894 se začal starat o mladšího sourozence Antonína. Jezdil také za svým bratrem Ladislavem do Kostelce na Hané. Od roku 1899 posílal své básně do časopisu Čas pod pseudonymem Petr Bezruč. Zároveň se zhoršil jeho zdravotní stav a objevilo se chrlení krve. V roce 1909 vychází Bezručovy básně poprvé pod názvem Slezské písně. O rok později na veřejné přednášce Adolfa Kubise byla prozrazena pravá identita Petra Bezruče. V roce 1915 byl zatčen a vězněn ve Vídni za podezření, že publikoval v Paříži velezrádné básně. Po roce 1918 vycházely Slezské písně stále častěji, přeloženy byly do čtyřiceti jazyků. V roce 1945 byl jmenován národním umělcem a v roce 1957 obdržel Řád republiky. Bezruč se stránil veřejnosti, rád podnikal túry po Beskydech. Závěr svého života prožil v Kostelci na Hané. Zemřel v olomoucké nemocnici ve věku 90 let.

■ **JUDr. Jaroslav Budinský** (17. 9. 1865, Chotoměřice – 12. 5. 1939, Brno)

Český advokát, politik, spisovatel a překladatel, přisedící kárného senátu Nejvyššího soudu. V letech 1906 a 1913 byl zvolen poslancem moravského zemského sněmu, byl také přisedicím Moravského zemského výboru. V letech 1909–1917 člen předsednictva Pokrokové strany lidu na Moravě. Za první světové války, se zapojil do domácího odboje, od roku 1915 byl členem vedení moravské pobočky tajného výboru Mafie. V létě 1918 byl zařazen do Národního výboru jako jeden ze zástupců Moravy, v říjnu 1918 se stal jednatelem Moravského národního výboru a poslancem Revolučního národního shromáždění.

■ **Jaroslav Bureš** (* 1864, Praha)

Hospodářský učitel a poslanec. Od roku 1896 odborný učitel na zimní hospodářské škole v Místku a po dvou letech ředitel zimní hospodářské školy v Hranicích na Moravě. V roce 1906 byl zvolen za venkovské obce hranické do moravského sněmu jako kandidát agrární strany.

■ **Zdeněk Burian** (11. 2. 1905, Kopřivnice – 1. 7. 1981, Praha)

Syn známého kopřivnického stavitele Eduarda Buriana. Výtvarné nadání projev il již na obecné škole, na doporučení svého učitele rozhodla matka o jeho studiu na Akademii výtvarného umění. Během studií uveřejňoval kresby v časopisech.

Z finančních důvodů však opustil akademii a začal pracovat jako ilustrátor v pražských nakladatelstvích, která vydávala dobrodružnou literaturu. Brzy následovala celá řada ilustrací knih a časopisů s dobrodružnou a cestopisnou tematikou. Ve svém díle propojil znalosti anatomie člověka a zvířat, cit pro zachycení postojů a pohybů, bohatou představivost a inspiraci v lidské činnosti a přírodě. Kromě cestopisů a dobrodružné literatury se ve 30. letech jeho zájem přesunul do oblasti paleontologie a paleoantropologie. Kromě ilustrací zábavné literatury navázal v roce 1935 spolupráci s docentem paleontologie Univerzity Karlovy Josefem Augustou. Jeho rekonstrukce fosilních zvířat, pravěkých lidí a rostlin byly určeny pro školy, vědecké instituce a také pro ilustrace učebnic a vědecké literatury. Z této spolupráce vzniklo mnoho kreseb, olejů, kvašů a ilustrací pro sedm knih o pravěku, které vyšly v mnoha zemích a jsou považovány za vrchol ve svém oboru. Jeho dílo čítá 14 000 kreseb a obrazů, ilustroval více než 600 knižních titulů, 550 časopiseckých povídek a 160 větších literárních celků.

■ **Eduard Dorazil** (* 21. 2. 1860, Závašice)

Vystudoval gymnázium a učitelský ústav v Příboře. Od roku 1880 působil jako podučitel v Albrechtických a poté také v Kopřivnici. V roce 1887 byl jmenován správcem školy v Přívoze. Aktivní byl také jako člen Místecko-novojičínské jednoty Komenský, ve které od roku 1896 zastával funkci jednatele.

■ **JUDr. Josef Dorazil**

Advokát z Valašského Meziříčí.

■ **JUDr. Ferdinand Dostál** (23. 5. 1861, Věrovany – 18. 7. 1931, Ostravice)

Je znám spíše pod pseudonymem Otakar Bystřina. Pocházel z rodiny hospodského, studoval gymnázium v Olomouci a v Chrudimi, pak práva v Praze, kde byl v roce 1890 promován na doktora práv. Za studií spíše inklinoval k malířství než k literatuře. Jeho první literární pokusy spadají do let 1880–1885, kdy přispíval básněmi a slováckými obrázky do Květů, Zlaté Prahy, Ruchu, humoristickými črtami z Hané do Palečku, Šotku, později do Hlasů z Hané, Švandy Dudáka a Besed Času. Mezi jeho díla patří sbírky Na vsi, Hanácké figurky, Hanácká legenda, Súchovská republika aj. Jako právník působil v Prostějově, Vyškově, Brně a Novém Jičíně, kde od roku 1893 vedl svou soukromou praxi. Mimo jiné byl také právním zástupcem kopřivnické záložny. Za svého působení v Novém Jičíně se věnoval hlavně veřejné činnosti, pomáhal českému školství a organizoval kulturní podniky. Sblížil se s Petrem Bezručem, se kterým společně koupil staré fojtství v Ostravici.

■ **Josef Dostál**

Narodil se ve Velké Polomi, působil jako kaplan ve Slavičíně, od roku 1882 byl druhým kopřivnickým farářem po Rudolfu Víchovi v samostatné kopřivnické farnosti. V roce 1899 přesídlil do Švabenic. Od roku 1892 byl členem stavebního

odboru pro stavbu nového farního chrámu v Kopřivnici, který byl postaven v roce 1894 a zasvěcen sv. Bartoloměji, stejně jako starý dřevěný kostelík, který byl zbourán v roce 1896.

■ Čeněk Dresler

Rolník v Albrechticích. Po osamostatnění příborské části hospodářského a rolnického spolku Metoděj se v roce 1894 stal jeho předsedou. Tento spolek se zasloužil o založení hospodářské školy v Kopřivnici v roce 1908.

■ JUDr. Karel Fajfrlík (28. 1. 1860, Štěnovice – 8. 5. 1940, Moravská Ostrava)

Pocházel z rodiny tesaře. Studoval na českém gymnáziu v Plzni, na vysoké škole báňské v Leobenu a na právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Přivydělával si jako písař v advokátní kanceláři. Po roce u trestního soudu v Praze pracoval od roku 1890 jako koncipient v Moravském Krumlově. Založil zde sokolskou jednotu, byl členem pěveckého spolku a spolku divadelních ochotníků. V roce 1895 přijal zaměstnání v advokátní kanceláři v Moravské Ostravě a v roce 1899 se osamostatnil. V Ostravě se také významně účastnil veřejného života. Podílel se na založení divadelního spolku ochotníků a také na vzniku samostatné Sokolské župy moravskoslezské, kterou v letech 1897–1902 zastupoval v Moravskoslezské obci sokolské. Od roku 1895 byl náčelníkem a v letech 1900–1919 starostou jednoty Moravská Ostrava I., v letech 1900–1909 pak župním starostou. Organizoval slety Moravskoslezské obce sokolské v letech 1902 a 1908. Politickou činnost zahájil v Moravském klubu v Moravské Ostravě a v politickém pokrokovém spolku. Za pokrokovou stranu byl od roku 1906 poslancem moravského zemského sněmu. Pořádáním výstav a činností v živnostenských spolcích podporoval české podnikání na Ostravsku. Státního převratu v říjnu 1918 se účastnil jako místopředseda Okresního národního výboru v Moravské Ostravě. V letech 1918–1919 byl poslancem Revolučního národního shromáždění, poté se funkce vzdal a odstoupil z politického života, zůstal však nadále činný v hospodářské oblasti, působil ve správních radách různých podniků. V roce 1930 inicioval vybudování stálého ostravského výstaviště.

■ Jiří Felix (12. 5. 1856, Domažlice – 8. 1. 1926, Frenštát pod Radhoštěm)

Vystudoval měšťanskou školu v Domažlicích, vyšší reálnou školu v Plzni a učitelský ústav v Kutné Hoře. Krátce učil v Domažlicích a Týně nad Vltavou. V roce 1883 přešel do Frenštátu, kde působil jako učitel, od roku 1913 jako ředitel obecné a měšťanské školy. Jako učitel byl velice činorodý, zhotovoval vlastní učební pomůcky a zpracoval mapu místeckého okresu. Byl spoluzakladatelem frenštátského Sokola, redaktorem župního sokolského věstníku, župním starostou a cvičitelem. Sepsal Kroniku a dějiny tělocvičné jednoty Sokol ve Frenštátě za dobu 1890–1923. Snažil se také o založení frenštátského muzea, pomáhal s přípravou národopisných výstavek a přednášek, které vyústily v roce 1895 na Národopisné výstavě československé v Praze, kde vystavil 435 exponátů ve valašské expozici. Část z nich se

stala základem národopisné sbírky frenštátského muzea. Národopisnému muzeu v Praze předal sbírku frenštátských zvyků. Byl jedním z autorů Vlastivědy moravské, pro kterou v roce 1908 zpracoval Frenštátský okres. Podílel se také na monografii k 600. výročí založení města. V roce 1917 se na krátkou dobu přestěhoval do Prahy, brzy se však vrátil a zbytek života prožil ve Frenštátě pod Radhoštěm.

■ Alois Fialka (* 4. 3. 1849, Frenštát p. R.)

V mládí působil v ochotnickém divadelním spolku. Na základě udání byl za zpívání urážlivé písně zavřený na šest týdnů ve věznici v Brně na Cejlu. V roce 1875 založil velkoobchod s bavlněným a lněným zbožím a přízí ve Frenštátě p. R. V letech 1898–1915 zastával funkci starosty ve Frenštátě p. R. Za doby jeho působení byla zřízena městská spořitelna, ve které byl prvním ředitelem, postaven chudobinec a také tělocvična, o kterou se zasloužil jako předseda stavebního družstva. V roce 1903 založil spolu s dalšími městský okrašlovací spolek. Aktivně působil také v Pohorské jednotě Radhošť jako předseda výboru pro výstavbu kaple na Radhošti a pokladník jednoty. Za své zásluhy se stal jejím čestným členem.

■ Zdeněk Fierlinger (11. 7. 1891, Olomouc – 2. 5. 1976, Praha)

Vystudoval obchodní akademii. Za první světové války vstoupil v Rusku do československých legií, mimo jiné se zúčastnil bitvy u Zborova. Po válce se Fierlinger vrátil do Československa a vstoupil do diplomatických služeb. Byl vyslancem v Nizozemsku, Rumunsku, USA, Švýcarsku a Rakousku. V roce 1924 vstoupil do sociálně demokratické strany. V letech 1937–1939 byl vyslancem, v letech 1942–1945 pak velvyslancem v SSSR. Objevuje se názor, že se již ve třicátých letech stal agentem sovětské tajné služby NKVD. Fierlinger byl velice blízký exilovému vedení KSČ v čele s Klementem Gottwaldem. Od dubna do listopadu 1945 zastával funkci předsedy vlády, poté opět zastával tuto funkci do července 1947. V ČSSD se stal vůdcem levého křídla. V letech 1945–1947 a v roce 1948 byl předsedou této strany. Po převratu v únoru 1948 byl hlavním iniciátorem sloučení sociálních demokratů s komunisty. Zdeněk Fierlinger v letech 1948–1953 působil jako místopředseda vlády poté v období 1953–1964 jako předseda Národního shromáždění. Až do roku 1966 byl členem předsednictva Ústředního výboru KSČ.

■ Klement Gottwald (23.11. 1896, Dědice u Vyškova – 14. 3. 1953, Praha)

Narodil se v Dědicích jako nemanželský syn zemědělské dělnice. Před první světovou válkou se vyučil ve Vídni truhlářem, zároveň byl činný v dělnickém tělocvičném hnutí a mezi sociálnědemokratickou mládeží. V letech 1915–1918 byl vojákem rakousko-uherské armády, ale v létě 1918 dezertoval. Po vzniku samostatného Československa sloužil dva roky v československé armádě. V letech 1920–1921 pracoval v Rousínově jako stolařský dělník. Poté byl funkcionářem komunistické strany na Slovensku a redaktorem komunistického tisku. Od roku 1925 byl členem ÚV a politbyra ÚV KSČ. Od roku 1928 byl členem vedoucího orgánu Komunistické

internacionály. V roce 1929 se Gottwald dostal do vedení strany a ve druhé polovině třicátých let provedl v politice KSČ řadu změn. V letech 1934–1936 působil v Moskvě. Po zákazu KSČ odešel v listopadu 1938 do Sovětského svazu, kde pak až do roku 1941 zastával politiku odpovídající sovětsko-německému paktu ze srpna roku 1939. V roce 1943 se dohodl s Dr. Edvardem Benešem na sjednocení domácího a zahraničního protinacistického odboje. Po skončení války se mu pak podařilo zajistit komunistům zásadní vliv na poválečné uspořádání Československa. V březnu 1945 byl jmenován předsedou Národní fronty, v dubnu pak náměstkem předsedy košické vlády. Po volbách v roce 1946 se stal předsedou vlády. V únoru roku 1948 úspěšně uskutečnil komunistický mocenský převrat. Po abdikaci prezidenta Dr. Edvarda Beneše byl zvolen do funkce československého prezidenta. Za jeho vlády došlo na počátku padesátých let k mnoha vykonstruovaným politickým procesům, byl rozpoután politický teror, vyneseno bylo 241 rozsudků smrti, přes sto tisíc občanů bylo odsouzeno k doživotí či mnohaletým vězením. Nakonec skončilo na šibenici i jedenáct jeho nejbližších předních komunistických funkcionářů v čele Rudolfem Slánským. Ke konci života byl závislý na alkoholu a trpěl syfilidou, zemřel nedlouho po návratu z pohřbu Stalina. Jeho tělo bylo uloženo v mauzoleu v uzpůsobeném Národním památníku na pražském vrchu Vítkově. Na přelomu 50. a 60. let se tělo začalo pomalu rozpadat, zpočátku se to řešilo výrobou náhražek příliš poškozených částí těla (nohy, ruce, trup) ve filmových ateliérech Barrandov. Ke zpopelnění těla došlo v roce 1962, k čemuž vedle rozkladu přispělo i politické rozhodnutí související s kritikou kultu osobnosti v ČSSR. Po roce 1989 byl v téměř dvaceti městech zbaven čestného občanství, naposledy v září 2008 ve Valašském Meziříčí.

■ **Marta Gottwaldová** (17. 9. 1899, Kopřivnice – 28. 10. 1953)

Narodila se jako nemanželské dítě chudé vdově. Přestože dostala jméno Marie, začala si říkat Marta. Pokoušela se vyučit číšnicí, ale začala pracovat jako služka. Byla manželkou čtvrtého československého prezidenta Klementa Gottwalda. Svého manžela poprvé potkala v roce 1919 a o rok později mu porodila dceru, o níž se musela starat sama, přestože Gottwald přiznal otcovství. Žít spolu začali až v roce 1924, vzali se roku 1928. Trpěla všechny nepříjemnosti, které plynuly z toho, že její manžel byl komunistickým extrémistou v demokratickém Československu. V roce 1934 po vydání zatykače na Gottwalda společně emigrovali do SSSR. Po tom, co se Klement Gottwald převratem v roce 1948 dostal na hrad, stala se první dámou Československa. Zemřela krátce po svém manželovi po závažné nemoci.

■ **Ing. Boleslav Hanzelka** (6. 6. 1890, Kopřivnice – 3. 4. 1961)

Obecnou školu ukončil v Kopřivnici, poté absolvoval reálné gymnázium v Ostravě, titul inženýra dosáhl na vídeňské technice. Po studiích krátce pracoval v kopřivnické konstrukci automobilů. V době první světové války nastoupil jako šéfkonstruktor vídeňské automobilky Perl. V roce 1924 opustil Vídeň a po krátkém působení u brněnské firmy Hráček-Neugebauer nastoupil jako přednosta strojní

konstrukce strojního zařízení firmy Wichterle-Kovařík v Prostějově. V roce 1926 byl jmenován vedoucím automobilky Wikov, tuto funkci zastával až do ukončení výroby automobilů. U této společnosti pracoval až do svých 67 let, kdy odešel na odpočinek.

■ **Emil Hanzelka** (29. 3. 1886, Kopřivnice – 26. 1. 1973, Kopřivnice)

Navštěvoval obecnou školu v Kopřivnici, poté absolvoval měšťanku v Příboře. Ve čtrnácti letech nastoupil do továrny na výrobu kočárů jako zámečnický učeň, jeho mistrem byl Leopold Sviták, pod jehož vedením byl vyroben první automobil v Rakousku-Uhersku Präsident. Po vyučení odešel do Brna na průmyslovou školu, po maturitě absolvoval půlroční elektrotechnický kurz. Po návratu z Brna nastoupil v roce 1907 do kopřivnické vozovky, nejprve do konstrukční kanceláře, poté do výroby jako podmistr v lisovně v oddělení automatů. Několik roků byl také dílovedoucím při výrobě podvozků pro vagony. Za dělnické stávky v roce 1912 byl obviněn vedením továrny ze spolupráce se stávkujícími dělníky a souzen okresním soudem v Příboře. Za první světové války Emil Hanzelka nenarukoval, byl vyreklamován pro službu v továrně. Ke konci války založil v Kopřivnici spolek České srdce. Po válce jako člen Národní jednoty zakládal a organizačně zajišťoval stavbu českých menšinových škol v okolních obcích. V roce 1919 odešel Emil Hanzelka z továrny a začal se věnovat obchodu se smíšeným zbožím, který vedla jeho manželka Ema. Společně vybudovali tehdy největší obchod v Kopřivnici s rozsáhlým sortimentem zboží. Emil Hanzelka pracoval v mnoha kopřivnických spolcích zejména v Sokole, Červeném kříži a Klubu československých turistů. Podílel se na archeologickém průzkumu a opravě hradu Šostýna a vybudování turistických stezek. Zapsal řadu starých kopřivnických příběhů, rýmovaček, halekaček a písní v místním dialektu, z nichž některé upravil pro sbor hudební skladatel Zdeněk Petr. Tyto Hanzelkovy zápisky se později staly základem sbírky Kopřivnice a její poezie vydané Emilem Smržem v roce 1921. Po druhé světové válce vydal vlastním nákladem pod pseudonymem Petr Pavel Hořec sbírku poezie pod názvem Modrý Hořec. Od dětství shromažďoval knihy, herbáře, nerosty, starožitnosti, fotografie, zkameněliny a jiné památky. Tyto sbírky se staly základem pro Lašské muzeum v Kopřivnici, které bylo za jeho velkého přičinění otevřeno v roce 1947. Od roku 1950 zde pracoval jako správce, později jako ředitel až do roku 1968, kdy odešel do důchodu.

■ **Ing. Jiří Hanzelka** (24. 12. 1920, Štramberk – 15. 2. 2003, Praha)

Jeho otec pracoval ve vývojovém oddělení automobilky Tatra. V roce 1938 absolvoval obchodní akademii a začal studovat Vysokou obchodní školu. Po uzavření vysokých škol v listopadu 1939 byl nuceně nasazen. Po válce dostudoval vysokou školu a nastoupil na praxi do Tatry Kopřivnice. S Miroslavem Zikmundem, svým partnerem na cestách a spoluautorem knih, se seznámil již před válkou během studií. V letech 1947–1950 podnikli vozem Tatra 87 cestu do Afriky a Jižní Ameriky. Druhou cestu absolvovali v letech 1959–1964. Jako člen KSČ patřil k reformnímu

křídla strany, v roce 1968 se účastnil akcí na podporu Pražského jara a stal se jednou ze symbolických postav tohoto obrodného procesu. Z tohoto důvodu mu bylo v roce 1969 znemožněno dále publikovat a účastnit se veřejného života. Byl vyloučen ze Svazu čs. spisovatelů a z KSČ. Následujících 13 let byl bez zaměstnání a přivydělával si jako překladatel, jako topič či lesní dělník. Podílel se na Chartě 77 a stal se jejím signatářem. V 80. letech po vážné nemoci odešel do invalidního důchodu a odstěhoval se z Prahy na venkov. Po listopadu 1989 působil jako poradce předsednictva vlády ČR. V následujícím období obdržel řadu ocenění a vyznamenání, dne 28. 10. 1999 byl vyznamenán prezidentem Václavem Havlem medailí Za zásluhy o Českou republiku.

■ **Klement Hrček** (1879, Kopřivnice – 3. 6. 1962)

Obecnou školu navštěvoval v Kopřivnici a měšťanskou školu v Příboře. Vyučil se zámečnickem u Vojtěcha Hykla ve Štramberku, absolvoval mistrovskou školu strojnickou v Brně a po pětileté praxi v elektrotechnických závodech Kolben a spol. v Praze a v Österreichische Schuckert-Werke ve Vídni byl jmenován dílovedoucím na Státní průmyslové škole v Brně. Vedle učitelské činnosti pracoval na výzkumu v oboru magnetického upínání železných předmětů při obrábění. Získal sedm patentů a připravil výrobu patentovaných přístrojů, které zpočátku vyráběl v dílnách průmyslové školy. V roce 1940 přesunul výrobu do nově postavené provozovny v Brně – Králově Poli a se synem Mojmírem založil Firmu Hrček a spol. Přístroje vyváželi z 50 % do ciziny, zejména na západ, a řada z nich byla využívána také v dílnách kopřivnické Tatry. V roce 1950 byl závod zestátněn a zařazen do kovodělného podniku Druků v Brně. Klement Hrček pak působil v závodě jako technický poradce a jeho syn Ing. Mojmír Hrček byl pověřen vedením závodu.

■ **MUDr. Adolf Hrstka** (7. 3. 1864, Klešice – 19. 5. 1931, Ostrava)

Pocházel z rodiny rolníka a hostinského. Studoval na gymnáziích v Chrudimi a Kolíně, medicínu absolvoval na Karlo-Ferdinandově univerzitě v Praze. Poté nastoupil jako externí lékař c. k. všeobecné nemocnice v Praze. Ke konci roku 1893 přijal místo lékaře ve Štramberku. Zde se zasloužil o založení Matice školské, místního Klubu českých turistů a jednoty Sokola. Z jeho podnětu byl realizována dostavba štramberského hradu a stavba místního vodovodu. Stál u vzniku zdejší Musejní a průmyslové jednoty, které daroval sbírku zkamenělin. V roce 1903 založil časopis Lubina a uspořádal výstavu obrazů Bohumíra Jaroňka. V letech 1907–1911 byl starostou města, v té době nechal postavit Jubilejní školu pod Kotoučem. V roce 1915 byl zatčen, obviněn z velezrady a hrozil mu trest smrti, nakonec však soudní spor vyhrál. Po vzniku republiky byl předsedou Národního výboru soudního okresu Nový Jičín. Nabídnutou funkci okresního hejtmána však nepřijal. Angažoval se ve vybudování Národního sadu, ve kterém byly umístěny busty osobností české historie. V poválečném období uspořádal devět výstav výtvarného umění. Zasloužil se o postavení turistické chaty a sokolovny. V roce 1930 odešel ze Štramberka do Moravské

Ostravy, kde uspořádal výstavu své sbírky, která byla později věnována Moravskému zemskému muzeu v Brně.

■ **Josef Hubík**

Před rokem 1893 pracoval jako podučitel obecné školy v Přívoze, poté byl přeložen na učitelský ústav v Příboře, kde působil nejprve jako suplující učitel, postupem času byl povyšován, až byl v roce 1899 jmenován hlavním učitelem. V letech 1898–1908 byl jmenován do zkušební komise pro školy obyčejné, obecné a měšťanské. V roce 1907 byl jmenován okresním školním inspektorem pro české školy školního okresu Místek a od roku 1909 byl také školním inspektorem okresu novojičínského. Na počátku 20. let pracoval také jako výpomocný učitel na reálném gymnáziu v Příboře. Zabýval se teorií české mluvnice, způsobem rozboru veršů a aktivní byl v přednáškové činnosti jako člen Místeco-novojičínské učitelské jednoty Komenský. V roce 1927 odešel na vlastní žádost kvůli nemoci na odpočinek.

■ **JUDr. Antonín Hůlka**

C. k. notář ve Valašském Meziříčí a poslanec zemského sněmu. Velitel hasičského sboru ve Valašském Meziříčí. Autor učebnice pro zemědělské školy Zemědělské družstevnictví, která popisuje vznik družstevního hnutí u nás i v zahraničí, druhy zemědělských družstev ap.

■ **Petr Hykel** (19. 11. 1849, Štramberk – 15. 2. 1926)

Syn měšťana a tkalce Petra Hykla a dcery zakladatele lázní ve Štramberku. V roce 1872 založil a dlouhá léta řídil záložnu ve Štramberku, která hmotně podporovala každý důležitý podnik. V letech 1897–1907 byl starostou ve Štramberku. Během jeho starostování bylo upraveno náměstí, kolem domů postaveny chodníky, zřízen vodovod a lékárna, postavena silnice Štramberk – Závěšice – Dreigiebel – Příbor. V dalších letech proběhla oprava štramberské Trúby.

■ **Bernard Hugo**

Bývalý starosta družebního města Trappes.

■ **Martin Chudoba** (6. 10. 1874, Smržice u Prostějova – 24. 8. 1948, Palonín u Litovle)

Básník, esejista, překladatel a duchovní. Nejprve působil jako kaplan ve Vendolí u Svitav. Do Kopřivnice přišel 11. 10. 1899 a působil zde nejprve jako kaplan, v letech 1915–1939 jako farář. V různých literárních časopisech a novinách publikoval drobnou popisnou a meditativní lyriku a psal esejistické studie z literatury i filozofie. Ze srbochorvatštiny přeložil knihu F. Gravce Pravoslavlí.

■ **František Jančík** (* Miškovice – 11. 7. 1922, Svojanovský Dvůr)

Působil v Kopřivnici jako administrátor za faráře Josefa Dostála, poté jako katecheta měšťanské školy v Zábřehu. V roce 1914 nastoupil na faru v Tatenicích, kde působil až do své smrti. V roce 1919 byl zvolen do obecního zastupitelstva za křesťansko-sociální stranu. Ve své závěti odkázal po rodičích zděděnou usedlost ve svém rodišti ke zřízení fary a vydržování kněze v případě, že by v Miškovicích byl zbudován kostel. Na tento popud založili místní občané jednotu sv. Floriána, která po pěti letech kostel postavila.

■ **Jan Javorský**

Předseda c. k. soudu v Příboře. V letech 1912 a 1914 byl zvolen předsedou sirotčího spolku pro soudní okres Příbor.

■ **Karel Juda** (28. 12. 1871, Kamenice nad Lipou – 27. 1. 1959, Praha)

Narodil se v rodině ševce. Po absolvování gymnázia v Pelhřimově studoval nejprve teologii, později češtinu a němčinu na filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Během studií působil jako novinář a učitel na soukromé obchodní škole, poté na několika gymnáziích v Praze. V roce 1899 odešel na gymnázium do Nového Města na Moravě a v roce 1904 na gymnázium v Prostějově. Zde se dostal do sporu s katolíky v otázce, zda má učitel právo vyslovit své protikatolické mínění. Školské úřady udělily Judovi důtku a v roce 1906 byl přeložen na reálku v Příboře. V letech 1907–1911 se podílel na volební kampani T. G. Masaryka. V roce 1915 byl vyšetřován u vojenského soudu v Ostravě z podezření z rusofilství a zbaven učitelské profese. O rok později byl odveden na frontu a v roce 1917 se vrátil těžce nemocný zpět. V letech 1918–1919 se podílel na ustanovení nových orgánů v nově vzniklém státě, poté se vrátil do Prahy, učil na gymnáziu a psal do novin. Jako autor se projevoval především v satíře, psal epigramy, eseje a fejetony. Mimo jiné napsal vzpomínkovou črtu Poslání Štramberka a uvedl také katalog výstavy Jara Panušky ve Štramberku.

■ **Josef Mnohoslav Kadlčák** (15. 11. 1856, Březnice–28. 4. 1924, Praha)

Pocházel z rolnické rodiny. Po studiích na učitelských ústavech v Brně a Příboře učil od roku 1879 na různých školách v Pobeskydí, nejdéle jako nadučitel a později jako ředitel ve Frýdlantě nad Ostravicí. Používal nové didaktické metody a vyučoval v přírodě. Velkou aktivitu vyvíjel v hospodářské, sociální a kulturní oblasti. Uznávanou autoritou byl v oboru ovocnářství a včelařství. Podílel se na zakládání raiffeisenek, hospodářských, hasičských a vzdělávacích spolků na Valašsku. Koncem 19. století se díky prosazování náboženské výchovy dostal do rozporu s pokrokovými učiteli a byl vyloučen z učitelské organizace. V roce 1882 stál u založení Selského spolku pro Moravu, kvůli názorovým rozporům tento spolek opustil a zapojil se do katolického politického hnutí. Pracoval na založení Šrámkovy křesťansko sociální strany a Katolického spolku českého rolnictva na Moravě, podílel se na založení katolické Omladiny. Významně se angažoval v orelském hnutí, stal se jeho čestným

členem a později předsedou ostravské župy, která byla po něm pojmenována. V roce 1906 byl zvolen poslancem moravského zemského sněmu a v roce 1907 do rakouské říšské rady. Po vzniku ČSR byl vyslán do Revolučního národního shromáždění a od roku 1920 byl senátorem za Čs. stranu lidovou a místopředsedou senátu. V roce 1923 založil Katolický spolek učitelský a stal se členem Zemské školní rady moravské. Působil také jako žurnalista, redigoval regionální tisk a některé národohospodářské časopisy. Jeho příspěvky byly publikovány v celé řadě novin a časopisů.

■ **František Kadlíček**

C. k. okresní inženýr z Nového Jičína, podílel se na stavbě měšťanské školy v Kopřivnici.

■ **MUDr. Rudolf Kallus** (23. 9. 1834 Frenštát p. R. – 28. 2. 1899 Frenštát p. R.)

Narodil se jako nejmladší syn starosty Jiřího Kalluse. Studoval na gymnáziích v Kroměříži, Olomouci a Těšíně a poté vojenské lékařství na c. k. Josefinské akademii ve Vídni. Na vlastní žádost byl propuštěn do civilní služby. Od roku 1856 působil ve své soukromé lékařské praxi ve Frenštátě pod Radhoštěm, kde usilovně pracoval také v kulturní oblasti. V roce 1860 založil Divadelní jednotu ochotníků. V 60. letech se stal uznávaným předákem českého národního hnutí na Valašsku. V roce 1861 pomáhal organizovat pouť na Radhošť, kde pronesl svůj projev. Obrátil proti sobě německé nacionalisty, kteří se pokusili jej odstranit obviněním z vraždy manželky, která zemřela za nevyjasněných okolností. V roce 1862 byl zvolen do městského zastupitelstva a v roce 1867 do moravského zemského sněmu za venkovské obce frenštátského, místeckého a moravskoostravského okresu. Poslancem moravského sněmu byl s šestiletou přestávkou do roku 1896. V roce 1874 byl zvolen náměstkem starosty a poté na tři volební období starostou Frenštátu pod Radhoštěm. Jako starosta se zasloužil o stavební a kulturní rozvoj. Dostalo se mu řady čestných úřadů. Mimo jiné byl mluvčím deputace měst Moravské Ostravy, Místku a Frenštátu při návštěvě císaře Františka Josefa I. v Hranicích a u obdobné příležitosti v Moravské Ostravě vedl deputaci Valachů. V rodném městě organizoval od roku 1892 přípravy účasti na národopisné výstavě československé v Praze 1895.

■ **Alois Kittrich** (11. 6. 1862, Starý Jičín – 30. 1. 1932, Starý Jičín)

Vystudoval nižší gymnázium ve Valašském Meziříčí a věnoval se obchodu. Angažoval se v osvětové činnosti a podporoval národní rozmach a spolkový ruch. V roce 1893 se zasloužil o uspořádání národopisné výstavy v Loučce. Byl předsedou občanské besedy a udržoval hojně společenské styky. V letech 1898–1919 byl starostou ve Starém Jičíně a po řadu let předsedou starostenského sboru v okrese. Psal články a zprávy do Opavského týdeníku, zejména o hradu Starý Jičín.

■ **prof. Ing. Václav Klaus, CSc.** (* 19. 6. 1941, Praha)

Český politik a ekonom. Vystudoval zahraniční obchod na Vysoké škole ekonomické v Praze, promoval v roce 1964. Do začátku sedmdesátých let pracoval v Ekonomickém ústavu ČSAV. Mezi léty 1971 a 1986 zastával různé pozice v centrále Československé státní banky. Od roku 1987 do listopadu 1989 působil v Prognostickém ústavu ČSAV. V listopadu 1989 stál u založení Občanského fóra, od října 1990 do února 1991 byl jeho předsedou. Po rozpadu OF stál v dubnu 1991 u zrodu Občanské demokratické strany a byl zvolen jejím předsedou. V letech 1989–1992 byl ministrem financí ČSFR, poté do roku 1998 působil ve funkci předsedy vlády ČR. Od července 1998 byl předsedou Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. V březnu 2003 se stal prezidentem České republiky. Václav Klaus je jedním z autorů a hlavních zastánců programu rychlého přechodu hospodářského a politického systému ČSFR na systém založený na principech tržní ekonomiky a parlamentní demokracie. V roce 1992 vedl s Vladimírem Mečiarem jednání o rozdělení ČSFR. Vedle řady novinových článků vydal například knihy: Cesta k tržní ekonomice zítřka, Ekonomická věda a ekonomická reforma, Obhajoba zapomenutých myšlenek. Je profesorem VŠE v Praze a také nositelem řady čestných doktorátů a mezinárodních ocenění.

■ **Josef Klimíček**

Obchodník v Příboře, dlouholetý člen hasičského sboru v Příboře, v roce 1897 se stal místoveličem, o rok později velitelem tohoto sboru. Velel při požáru arcibiskupského dvoru v Kopřivnici 23. 10. 1897. V roce 1903 se kvůli kritice v tisku vzdal hodnosti velitele, poté byl do roku 1906 pokladníkem. Jeho zásluhy byly oceněny v roce 1908, kdy byl jmenován čestným členem hasičského sboru. Angažoval se také v divadelním ochotnickém spolku v Příboře.

■ **Antonín Klvaňa**

Odborný učitel v Příboře. Jako jednatel hospodářského spolku sbíral vlastivědný materiál na venkově, původně měl být autorem příborského okresu Vlastivědy moravské, tento záměr se však neuskutečnil, protože byl v roce 1909 jmenován ředitelem měšťanské školy v Orlové. Krom toho byl členem Místecko-novojičinské učitelské jednoty Komenský, od roku 1896 jednatelem divadelního ochotnického spolku v Příboře. Byl také činný v příborském hasičském sboru, pořádal pro něj přednášky, v roce 1903 byl zvolen jednatelem sboru a v následujícím roce absolvoval hasičskou školu ve Frenštátě p. R.

■ **Alois Konečný** (2. 2. 1858, Otaslavice – 22. 9. 1923, Brno)

Byl synem mlynáře, studoval na reálce v Olomouci a na učitelském ústavu v Brně. Učil v Nákle a v Dolním Bohdíkově. Stal se z něj čelný národní pracovník severní Moravy, bojovník proti germanizaci a zásahům církve do školství. Byl také autorem četných příspěvků do pedagogických časopisů i denního tisku. Dlouhá léta byl funkcionářem Učitelské jednoty šumpersko-zábřežské a členem vedení Ústředního

spolku jednot učitelských na Moravě. Za tuto činnost byl suspendován a přeložen do Vrbí u Nového Jičína, což vyvolalo pobouření mezi učiteli a také v pokrokové veřejnosti. V kampani na jeho obranu se angažoval i T. G. Masaryk. V roce 1911 byl v brněnském volebním obvodu zvolen poslancem říšské rady za národně sociální stranu. Od roku 1913 byl členem moravského zemského sněmu. Po převratu v roce 1918 byl za čs. stranu sociální vyslán do Revolučního národního shromáždění. V roce 1920 byl zvolen do senátu.

■ **Emil Kostelník** (1842–1919)

Továrník, společník rodinné tkalcovské firmy ve Frenštátě p. R. V roce 1880 stnul v čele výboru pro postavení kaple na Radhošti. Na národopisné výstavě v Praze koupil v roce 1895 obraz „Valašská madona“, se kterým cestoval po Čechách a Moravě s cílem shromáždit veřejnou sbírkou finance pro stavbu kaple na Radhošti. Ta byla v krátké době postavena a v roce 1898 vysvěcena. Poté se výbor pro postavení kaple v roce 1905 transformoval ve spolek Matice radhoštské. Od roku 1882 působil jako starosta střeleckého spolku ve Frenštátu, v roce 1884 po založení Pohorské jednoty Radhošť se stal jejím prvním předsedou a za své zásluhy byl jmenován čestným členem této jednoty. V letech 1885–1887 byl starostou města Frenštát p. R., od roku 1890 předsedou obnovené Tělocvičné jednoty Sokol, která v roce 1897 podnítila vznik Spolku pro pěstování her české mládeže, jehož byl vedoucím. V roce 1903 se stal prvním předsedou nově zřízeného okrašlovacího spolku města.

■ **Jindřich Kostelník** (1849–1923)

V mládí strávil tři měsíce za zpívání urážlivé písně ve věznici v Brně na Cejlu. S bratrem vlastnil rodinnou tkalcovskou továrnu ve Frenštátě p. R. V roce 1871 stál u vzniku Tělocvičné jednoty Sokol, která po pěti letech pro vnitřní neshody a politickou situaci zanikla. Podruhé byla jednota založena v roce 1890. Jindřich Kostelník se stal jejím starostou a tuto funkci zastával až do roku 1896, kdy další zvolení nepřijal. Na jeho návrh byl zřízen stavební odbor, který si kladl za cíl stavbu tělocvičny. V roce 1878 byl jedním ze zakládajících členů frenštátského hasičského spolku.

■ **JUDr. Josef Koudela** (* 2. 7. 1845, Pokojov u Žďáru na Moravě).

Studoval na gymnáziu v Jihlavě a v Praze, kde také dosáhl titulu doktora práv. V roce 1876 se usadil se jako advokát v Prostějově, odkud se v roce 1885 přestěhoval do Brna. V Prostějově byl spoluzakladatelem Matice školské a spolku určeného k vydržování českých mateřských školek. Za své zásluhy byl prvním českým obecním zastupitelstvem jmenován čestným měšťanem Prostějova. V Brně byl členem ředitelstva Hypoteční banky, správní rady Cyrilometodějské záložny a moravské akciové knihtiskárny. V roce 1895 stál v čele moravského výboru k uspořádání národopisné výstavy. Od roku 1884 zasedal v moravském sněmu. Po smrti Dr. Fanderlíka v roce 1895 zastával úřad přisídícího zemského výboru. Provedl potřebná jednání s vládou ohledně zřízení zemědělské rady. V roce 1901 byl zvolen zemským poslancem

za brněnské obce a v roce 1906 pak do zemského výboru. Při panovnickém jubileu v roce 1908 byl povýšen do šlechtického stavu.

■ **Jan Kratzl**

Zemský poslanec z Valašského Meziříčí.

■ **MUDr. František Křenek**

Městský lékař ve Frenštátě pod Radhoštěm, v roce 1893 se stal předsedou výboru pro uspořádání místní výstavy v rámci Národopisného odboru ve Frenštátě pod Radhoštěm. Ve stejném roce byla Národopisná, průmyslová, umělecká a školská výstava otevřena v prostorách chlapecké školy. Zahrnovala materiál z oblasti Frenštátu, ale i ze vzdálenějšího okolí. Mimoto byl také starostou Tělocvičné jednoty Sokol ve Frenštátě p. R., členem Muzejní společnosti ve Valašském Meziříčí, čestným členem a dlouholetým předsedou Valašské lékařské župy.

■ **Robert Křenek** (5. 3. 1851, Frenštát p. R. – 7. 6. 1928, Frenštát p. R.)

Základní vzdělání získal ve Frenštátě a v Novém Jičíně, reálku vystudoval v Kutné Hoře. Po studiích se vrátil domů a pracoval v rodinné firmě na výrobu sukna. Po založení tkalcovské školy ve Frenštátě sbíral jakožto odborník v tomto oboru potřebné materiály po různých tkalcovských školách. V roce 1878 byl jedním ze zakladatelů hasičského spolku. Po založení hasičské župy severovýchodní Moravy se stal jejím funkcionářem, v roce 1890 byl zvolen jejím starostou, později tato župa nesla jeho jméno. V letech 1884–1928 byl místopředsedou Pohorské jednoty Radhošť a za své zásluhy byl jmenován jejím čestným členem. V roce 1877 byl zvolen do městského zastupitelstva a v letech 1880–1915 s výjimkou starostování Edvarda Parmy byl radním, v srpnu 1915 byl zvolen náměstkem starosty. V roce 1887 byl jedním ze zakladatelů místního odboru Ústřední matice školské.

■ **Rudolf Křenek** († 23. 2. 1936)

Továrník, společník v rodinné tkalcovské továrně. Zakládající člen, první náčelník a dlouholetý starosta Tělocvičné jednoty Sokol ve Frenštátě pod Radhoštěm.

■ **JUDr. František Křenovský**

Advokát v Místku.

■ **JUDr. Otakar Kříž**

C. k. notář v Příboře.

■ **Vilém Kubík**

C. k. notář v Příboře, starosta Příbora v letech 1905–1906.

■ **Adolf Kubis** (18. 5. 1876, Brušperk– 5. 8. 1958, Olomouc)

Vystudoval Slovanské gymnázium v Olomouci, studia na bohoslovecké fakultě nedokončil. Od roku 1899 studoval v Praze češtinu a francouzštinu. V roce 1901 nastoupil na reálku v Moravské Ostravě. Už na gymnáziu publikoval v různých časopisech, během pobytu v Praze se stal dopisovatelem regionálních novin a časopisů. Pomáhal šířit básně Petra Bezruče a v roce 1910 odhalil jeho totožnost. Účastnil se veřejného a kulturního života na Ostravsku. Byl členem výboru Politického spolku pokrokového, přednášel, vydával Ostravský denník, zakládal místní odbory matice školské. V roce 1906 se stal tajemníkem Národní jednoty pro východní Moravu v Olomouci, která za jeho působení zaznamenala velký rozvoj. V letech 1927–1931 byl členem olomouckého městského zastupitelstva. Po okupaci ČSR byl vězněn v koncentračních táborech Dachau, Buchenwald a Bayreuth. Po skončení války pokračoval v činnosti v Národní jednotě, která fungovala do roku 1949. Poté odešel na odpočinek a přestal i publikovat.

■ **Valentin Kuchař** (1868, Kopřivnice–3. 1. 1934, Příbor)

V Kopřivnici vychodil českou pětitřídní školu, poté se učil malířem v továrně na hliněné zboží. Pracoval v Pětikostelí v Uhrách, kde se naučil maďarsky a německy. Poté, co se vrátil domů, byl nejprve písařem v účetní kanceláři, později účetním v kopřivnické vozovce. Po čase odešel opět do Uher a pracoval jako účetní v továrně na vagony ve městě Ráb. Tam pobýval až do doby, kdy bratři Šustalové zřídili v roce 1900 továrnu na vagony v Butovicích u Studénky, kam byl přijat jako vyšší úředník, později se stal ředitelem této továrny. Od roku 1919 byl členem výboru městské spořitelny v Příboře, po roce 1920 zvolen byl zvolen členem ředitelstva této spořitelny.

■ **Bohumil Laušman** (30. 8. 1903, Žumberk–9. 5. 1963, Praha-Ruzyně)

Od mládí byl činný v sociálně demokratické straně a spřízněných hnutích. V letech 1935–1938 působil jako poslanec československé sociálně demokratické strany dělnické a po jejím zrušení byl do konce března 1939 generálním tajemníkem Národní strany práce. Po okupaci Československa odešel na západ do exilu. V letech 1940–1945 byl členem Československé státní rady v Londýně. V roce 1944 se účastnil SNP. V březnu 1945 se účastnil moskevských porad, projednávajících složení a program Národní fronty. Po válce byl v letech 1945–1948 členem předsednictva ČSSD a do roku 1947 ministrem průmyslu. V listopadu 1947 byl zvolen předsedou ČSSD. Od února do června roku 1948 působil jako náměstek předsedy vlády, poté se stal ředitelem Slovenských elektráren v Bratislavě. V roce 1949 emigroval přes Jugoslávii do Rakouska. V roce 1953 jej agenti StB z Rakouska unesli zpět do Československa, kde byl nejprve internován a poté v roce 1957 odsouzen k 17 letům vězení. Zemřel za záhadných okolností v ruzyňské věznici. Ke smrti mělo dojít tak, že StB na vězněném zkoušela halucinogenní drogu a Laušmanovo srdce, oslabené více než desetiletým vězněním, toto testování nevydrželo.

■ **MUDr. František Liebiger**

Městský lékař v Příboře. Od roku 1904 působil na učitelském ústavu v Příboře jako zastupující docent tělovědy a zdravotnictví, v roce 1905 nastoupil do této funkce natrvalo. Aktivní byl také jako funkcionář spolku okresní péče o mládež a virilista za lékařskou komoru, přednášel také pro hasičský sbor.

■ **Hubert Luley** († 1925)

Měšťan a radní v Příboře, majitel hostince Politika. Od roku 1898 byl místoveli-lem hasičského sboru v Příboře, v roce 1903 byl zvolen velitelem, o dva roky později se vzdal funkce, ale při volbě byl opět zvolen a tuto funkci vykonával až do roku 1919, kdy opět odstoupil a byl jmenován čestným členem sboru. Mimoto byl v letech 1916–1917 jednatelem, v letech 1917–1923 vzdělavatelem tohoto hasičského sboru. V hostinci Politika se až do jeho smrti konaly valné schůze hasičského sboru. Také byl činný v sirotčím spolku pro soudní okres Příbor, v letech 1913 a 1916 byl zvolen jeho předsedou.

■ **Ing. Bedřich Majerek**

Místopředseda KNV Severomoravského kraje.

■ **Jan Masaryk** (14. 9. 1888, Praha – 10. 3. 1948, Praha)

Byl synem prvního československého prezidenta T. G. Masaryka a jedním z nej-význačnějších československých diplomatů první poloviny 20. století. Svou poli-tickou dráhu začal po první světové válce jako chargé d'affaires ve Washingtonu. V první polovině 20. let byl také osobním tajemníkem ministra zahraničních věcí ČSR Edvarda Beneše. V letech 1925–1938 zastával funkci velvyslance v Londýně a po okupaci Sudet na podzim 1938 na protest rezignoval. V roce 1940 se stal ministrem zahraničí Benešovy exilové vlády a tuto funkci zastával také ve vládách poválečných. V červnu 1945 podepsal v San Franciscu za ČSR chartu OSN, aktivně se podílel na formulaci Mezinárodního paktu o lidských právech. Při únorové vládní krizi v roce 1948 odmítl rezignovat s ostatními nekomunistickými členy Gottwaldovy vlády. Časně ráno 10. března 1948 byl Jan Masaryk nalezen mrtev pod okny svého bytu v pražském Černínském paláci. Bezprostřední příčina jeho smrti je dodnes záhadou. Policejní vyšetřování ukončené v roce 2004 dospělo k závěru, že se jednalo o vraždu. To potvrdilo přesvědčení části veřejnosti i mnohých historiků, že jeho smrt nebyla nehodou či sebevraždou, ale násilným odstraněním jeho osoby komunisty.

■ **prof. Tomáš Garrigue Masaryk** (7. 3. 1850, Hodonín – 14. 9. 1937, Lány)

Narodil se v rodině kočího, studoval v Hustopečích, v Brně a ve Vídni. Od roku 1882 působil jako profesor filozofie na české univerzitě v Praze. Proslul jako autor významných filozofických spisů. Stál u založení tzv. realistické strany. Na severní Moravě pořádal četné přednášky. V letech 1907 a 1911 kandidoval do říšské rady v městském volebním obvodu, který zahrnoval také Kopřivnici. Většina měst tohoto

obvodu patřila k Valašsku, proto bývá někdy nazýván obvodem valašských měst. Jeho největším protivníkem ve volbách byl Vilém Povondra. Svou agitaci založil na hospodářském a kulturním povznesení Valašska. V říšské radě prosazoval nejen zájmy svého volebního obvodu, ale vystupoval na obranu svobody vědy, kritizoval zahraniční politiku Rakousko-Uherska na Balkáně a zastával se utlačovaných slo-vanských národů v monarchii. Za první světové války vedl zahraniční odboj a v roce 1918 se stal prvním prezidentem samostatného státu.

■ **plk. Arnold Tamay Mendéz** (* 29. 1. 1942)

První kubánský kosmonaut. V mládí pracoval na plantážích, jako truhlář a čistič bot. V 17 letech zažil kubánskou revoluci, vstoupil do Sdružení mladých povstalců a zapojil se do pracovních brigád. Po studiu na technickém institutu vstoupil do ar-mády. Roku 1961 byl poslán do Sovětského svazu, aby se zde stal vojenským letcem. Během kubánské krize absolvoval desítky hlídkových letů. V roce 1969 byl přijat do vojenské akademie generála Antonia Macea. Stal se náčelníkem štábu a zastával i další armádní funkce. Byl pozván do SSSR do týmu budoucích kosmonautů. Letu do kosmu se dočkal 18. září 1980. Se sovětským velitelem, kosmonautem Roma-něnkem, letěl v lodi Sojuz 38 na orbitální stanici Saljut 6, k níž byl předtím připojen Sojuz 37. Posádka čtyř mužů týden plnila úkoly (20 vědeckých experimentů) pro-gramu Interkosmos. Po přistání 26. 9. 1980 obdržel titul Hrdina Sovětského svazu.

■ **Josef Mňuk** (17. 10. 1856 Vostrov u Bílého Újezda – 18. 4. 1910 Brno)

Pedagog, vlastivědný a osvětový pracovník. Studoval na nižším gymnáziu v Rychnově nad Kněžnou a na učitelském ústavě v Brně. V roce 1881 nastoupil na místo učitele ve Starém Jičíně, od roku 1889 byl ředitelem chlapecké měšťanské školy v Příboře. V letech 1895–1901 působil jako okresní školní inspektor na Novojičínsku, od roku 1903 jako ředitel v Zábřehu nad Odrou. Byl činný při zakládání hasičských sborů ve Starém Jičíně a okolních obcích. Pracoval také v Občanské záložně ve Sta-rém Jičíně, založil příborsko-novojičínský hospodářský spolek Metoděj. V roce 1907 byl zvolen poslancem do zemského sněmu. Zasloužil se o založení první měšťanské školy na Opavsku, na Jaktáři. Pracoval také na povznesení venkova, pravidelně před-nášel o polním hospodářství a podporoval organizaci výstavek před národopisnou výstavou v Praze v roce 1895. Redigoval vlastivědný sborník Moravské Kravařsko.

■ **Zdeňek Nejedlý** (10. 2. 1878, Litomyšl – 9. 3. 1962, Praha)

Vystudoval historii a estetiku na filozofické fakultě české univerzity v Praze. Od roku 1905 působil jako profesor hudebních věd. Založil časopis Var, kde byla publi-kována proletářská poezie. V roce 1924 založil Společnost pro hospodářské a kul-turní sblížení s novým Ruskem. Od 20. let 20. století byl členem KSČ. V roce 1939 emigroval do SSSR, kde přednášel na fakultě historie v Moskvě. Od roku 1941 byl místopředsedou všeslovanského výboru. V letech 1946–1948 byl ministrem práce a sociální péče, poté do roku 1953 ministrem kultury. V roce 1952 se stal prezidentem

nově založené Československé akademie věd. Věnoval se také tvorbě mnohosvazkových projektů, které nikdy nedokončil.

■ **František Okleštěk** (12. 4. 1867, Těšetice – 1936)

Rolník, od roku 1903 byl starostou v Těšeticích, v letech 1906–1907 poslanec moravského zemského sněmu, poté v letech 1907–1918 poslanec říšské rady za agrární stranu. Po převratu v letech 1918–1919 byl členem Revolučního národního shromáždění.

■ **JUDr. Edmund Palkovský** (17. 10. 1858, Brušperk – 7. 4. 1930, Ostrava)

Byl synem zemědělce a soukeníka z Brušperku. Studoval na Slovanském gymnáziu v Olomouci a práva v Praze. Advokátní praxi získal v Brně, Hranicích na Moravě a v Přerově. V roce 1890 si otevřel samostatnou advokátní kancelář, první českou v Moravské Ostravě. Zde hájil české národní, hospodářské a politické zájmy. Politicky se hlásil ke staročechům a působil ve spolku Moravský klub. Byl zakladatelem a prvním starostou Sokola v Moravské Ostravě. Jako předseda odbočky Ústřední matice školské přispěl ke zřízení prvního gymnázia a dalších českých škol v Ostravě. Kromě svých aktivit v matici školské se soustředil na české divadlo, založil spolek Národní dům, poté i Český akciový pivovar, podílel se na založení Občanské záložny v Moravské Ostravě, inicioval stavbu místní dráhy Ostrava – Brušperk a byl předsedou místní skupiny Ústředního svazu českých průmyslníků.

■ **JUDr. Edvard Parma** (20. 7. 1853, Frenštát p. R. – 25. 11. 1921, Frenštát p. R.)

Studoval na piaristickém gymnáziu v Příboře a vyšším gymnáziu v Olomouci, ve Vídni absolvoval práva a právní praxi u kriminalisty Dr. Berky. Od roku 1885 působil ve Frenštátě pod Radhoštěm samostatně jako advokát, v letech 1891–1896 jako starosta. Zasloužil se o otevření obecní mateřské školky a založení spolku Sv. Ludmila, který podporoval chudou školní mládež. V letech 1896–1921 zasedal v moravském zemském sněmu. Jeho návrh, aby úřady měst s vlastním statutem užívaly češtiny (tzv. lex Parma), byl uzákoněn v listopadu roku 1905. Spolu s PhMr. Ježíškem založil v roce 1884 ve Frenštátě pod Radhoštěm nejstarší český turistický spolek u nás – Pohorskou jednotu Radhošť, v jejímž čele stál v letech 1886–1921. Za jeho předsednictví došlo ke stavbě turistických chat na Pustevnách – Pustevňa, Šumná, Libušín a Maměnka. Významně se podílel na pořádání národopisné výstavy ve Frenštátě pod Radhoštěm v roce 1893. Od roku 1891 byl předsedou hospodářského spolku ve frenštátském okrese, který pořádal vzdělávací kurzy.

■ **František Peřina** (* 20. 9. 1827 Příbor)

Narodil se v řemeslnické rodině, navštěvoval piaristickou hlavní školu v Příboře, v letech 1838–1839 reálku v Brně a 1840–1841 v Lipníku nad Bečvou. Vyučil se perníkářem a svičkařem a po několika letech vandru dosáhl v roce 1849 v Příboře mistrovství, řemeslu se věnoval následujících 25 let. V roce 1859 byl zvolen

do městského zastupitelstva, v němž vykonával funkci zemědělského kontrolora. V roce 1863 se stal příborským městským radním a po rezignaci starosty Jana Rašky byl v roce 1864 zvolen starostou a předsedou místní školní rady. Po třech letech odešel dobrovolně z funkce. Poté byl znovu zvolen do městského zastupitelstva a funkci starosty opět zastával ve volebních obdobích 1873–1876 a 1882–1900. Zasloužil se o rozvoj školství ve městě, byl hlavním iniciátorem postátnění komunálního gymnázia v roce 1870 a zřízení českého učitelského ústavu v roce 1875. V roce 1884 byl zvolen poslancem zemského sněmu za městské obce Příbor, Fulnek a Frenštát pod Radhoštěm.

■ **Josef Peřina**

C. k. notář z Rožnova pod Radhoštěm.

■ **Zdeněk Petr** (21. 9. 1919, Kopřivnice – 5. 12. 1994, Praha)

Narodil se v rodině Eduarda Petra, truhlářského dělníka Tatry Kopřivnice, jednoho ze zakladatelů Pěveckého sdružení Kopřivnice. Během studií na gymnáziu v Příboře se věnoval se spolužáky jazzu. Poté odešel do Prahy a začal studovat filologii, němčinu a angličtinu. V roce 1939 byl přijat do hudebního nakladatelství R. A. Dvorského a pracoval zde jako redaktor, textař a upravovatel písní a orchestrálních skladeb. Působil také jako hudební režisér Ultraphonu a studoval hudební teorii u Jana Kapra. Ve studiích na vysoké škole pokračoval kvůli uzavření vysokých škol až po válce, přešel však na hudební vědu a estetiku. Po roce 1945 spolupracoval s orchestrem Karla Vlacha. V roce 1947 jej přizvali Voskovec a Werich ke spolupráci na hudební komedii Divotvorný hrnec. Později se dále věnoval hudebním komediím, scénické hudbě a upravoval písně Jaroslava Ježka. Od roku 1949 pracoval jako hudební redaktor Čs. rozhlasu, poté v redakci Supraphonu a od roku 1967 jako hudební režisér Čs. rozhlasu. V závěru života psal sborové skladby a upravoval lidové písně rodného kraje. Popularitu ve své době mu přineslo autorství tanečních písní Píseň pro Kristýnku, Dobrou noc, muzikálů Pan Pickwick, Robin Hood, scénické hudby Komik a filmové Nechte to na mně, skladeb pro děti, orchestrálních, komorních a jiných děl.

■ **Karel Pěnička**

C. k. poštovník v Kopřivnici.

■ **JUDr. Ladislav Pluhař** (18. 6. 1865 – 1940)

Roku 1889 byl promován v Praze doktorem práv a krátký čas poté působil v Mnichově Hradišti, pak trvale v Brně. Do popředí veřejného života se dostal svou prací v Sokole. Po moravském paktu v roce 1906 byl zvolen zemským poslancem, členem zemského moravského výboru, pak náměstkem zemského hejtmana. V této funkci vedl moravskou samosprávu za války až do převratu. Po převratu se stal předsedou zemského výboru. Krom toho byl referentem pro osobní, živnostenské

a elektrifikační záležitosti. O elektrifikaci se přičinil zvláště ve funkci předsedy Západo a severomoravských elektráren. Jeho zásluhou byla zřízena akciová společnost „Moravský Kras, výzkum a provoz jeskyně“. V politických zápasech o český ráz Brna se ve funkci předsedy brněnského odboru Národní rady významně uplatňoval jako výborný řečník. Po řadu let byl starostou sokolské župy Rostislavovy.

■ **Adolf Pilečka** (7. 9. 1826, Hodslavice – 1915, Hodslavice)

Původním povoláním poštovní, v letech 1861–1907 zastával úřad starosty obce Hodslavice, starostou byl zvolen šestnáctkrát. Jeho aktivita ve funkci byla příkladná. Založil občanskou besedu, hasičský spolek, matiční spolek a veřejnou knihovnu. Byl dlouholetým předsedou okresního silničního výboru v Novém Jičíně a funkcionářem kontribučenské záložny. Podporoval také českou menšinu v Novém Jičíně, byl členem všech novojičínských českých spolků a korporací.

■ **MUDr. Gustav Pilečka**

Lékař z Nového Jičína.

■ **PhMr. Ferdinand Pokorný** (14. 1. 1846, Příbor – 10. 1. 1919, Příbor)

Pocházel z lékárnické rodiny, vystudoval gymnázium v Olomouci a farmacii ve Vídni. Po studiích převzal rodinnou lékárnu v Příboře a zaujal významné místo ve veřejném a politickém životě města. Zapojil se do českého národního hnutí, byl členem občanské besedy, prvního českého spolku v Příboře. Angažoval se v ochotnickém divadle, při založení učitelského ústavu, postavení budovy obecné a měšťanské školy, zavedení vodovodu v Příboře a také při prosazování stavby železnice Studénka–Štramberk. S A. C. Stojanem usiloval o přeměnu německého gymnázia na české. Pracoval také v hasičském sboru jako jednatel, pokladník a velitel. V roce 1893 stál při založení Tělocvičné jednoty Sokol a v roce 1895 při založení místní odbočky Klubu českých turistů ve spolupráci s Adolfem Hrstkou ze Štramberka. Zajímal se o archeologii a historii okolního kraje, publikoval ve sborníku Moravské Kravařsko a je autorem svazku Příborský okres z řady Vlastivěda moravská z roku 1917. V letech 1900–1905 byl starostou v Příboře.

■ **Vladimír Pospíšil** (1863, Nedakonice – 1925)

Vlastenecký učitel a spolkový pracovník. V letech 1889–1923 byl ředitelem školy ve Starém Jičíně. Od roku 1895 působil jako župní starosta II. župy hasičské pro Kravařsko. Určitý čas vedl i starojičínskou Občanskou záložnu a pracoval také jako jednatel novojičínského hospodářského spolku. Pomáhal také organizovat národopisnou výstavu v Loučce jako člen sboru pro její uspořádání. Byl členem Místeko-novojičínské učitelské jednoty Komenský.

■ **Vilém Povondra** (6. 6. 1857, Kroměříž – 27. 6. 1923, Kroměříž)

Člen obchodní a živnostenské komory v Olomouci, předseda místního obchodního grémia a organizátor svépomocné živnostenské instituce, který v roce 1907 kandidoval do říšské rady za katolickou stranu. Ve volbách byl konkurentem T. G. Masaryka, zvítězil v 1. kole voleb, ve druhém byl Masarykem poražen.

■ **JUDr. Otakar Pražák** (21. 11. 1858, Brno – 18. 9. 1915, Brno).

Vystudoval české gymnázium v Brně a právnickou fakultu ve Vídni. V roce 1883 mu byl na české univerzitě v Praze udělen doktorát práv a po praxi otevřel v roce 1887 vlastní advokátní kancelář v Brně. Roku 1890 byl zvolen za skupinu venkovských obcí Kyjov – Hustopeče poslancem moravského zemského sněmu a roku 1897 poslancem říšské rady. Jako zemský poslanec náležel politicky k Moravské straně národní a na říšské radě ke straně mladočeské. V letech 1908–1909 byl členem Moravského zemského výboru. V Brně se významným způsobem účastnil národního a kulturního života brněnských Čechů a stál v popředí několika spolků, zejména spolku pro zbudování Národního divadla v Brně.

■ **Vincenc Procházka** (2. 1. 1854, Místek – 3. 1. 1940, Místek)

Profesí obchodník se sklem a sklenář. Významně se angažoval v českém spolkovém životě a ve školské otázce v Místku. K tomu využíval svou pozici jednatele v Národní záložně, kde působil od jejího založení v roce 1886. Záložna ručila za stavbu Národního domu, českého gymnázia, nemocnice, sirotčince atd. Byl vytvořen také fond na podporu studentů. Výrazně se podílel na městské samosprávě, v městském zastupitelstvu zasedal od roku 1894. V roce 1918 byl jmenován vládním komisařem města a v letech 1927–1932 působil jako starosta. Mimo to stál u založení Matice místecké a byl čtyřicet let jejím předsedou. Hlavními počiny matice bylo založení českého gymnázia, Národního domu, měšťanské a mateřské školy. Podílel se na pořádání krajských výstav i jubilejní výstav.

■ **Jan Prokeš** (28. 5. 1873, Černotín – 11. 12. 1935, Moravská Ostrava)

Pocházel z rodiny obuvníka, obecnou školu vychodil v Černotíně a pětiletou utrakvistickou školu v Hranicích na Moravě. Dále nemohl studovat, proto nedostatečné vzdělání nahrazoval četbou. Od roku 1892 byl aktivní v dělnickém spolkovém životě, o dva roky později se přestěhoval do Moravské Ostravy. Zdejší národnostně složitě převážně dělnické prostředí mu poskytlo příležitost vyniknout. Z čela odborového svazu obuvníků se stal v roce 1894 jednatelem a v roce 1896 předsedou místní skupiny obuvnického spolku. Byl spoluzakladatelem a určitou dobu náčelníkem první DTJ na Ostravsku. Publikoval v hornickém listu Na zdar a v sociálnědemokratickém listu Duch času. Díky svým politickým aktivitám stanul mnohokrát před soudem a 24krát byl odsouzen pro politické či tiskové delikty. Angažoval se v osvětové činnosti, podporoval T. G. Masaryka ve volbách do říšské rady. V letech 1906 a 1913 byl zvolen poslancem moravského zemského sněmu, v letech 1907

a 1911 poslancem říšské rady. Snažil se o prosazení školských a sociálních reforem. V roce 1917 se účastnil aktivit sociálních demokratů na Ostravsku, v říjnu 1918 se stal členem Socialistické rady v Moravské Ostravě a jejím jménem proklamoval požadavek samostatného státu. Po převratu se stal předsedou Okresního národního výboru, členem čs. delegace na pařížské mírové konferenci a místopředsedou plebiscitní komise na Těšínsku. Od roku 1925 byl starostou Moravské Ostravy, ta za dobu jeho působení zaznamenala velký rozvoj. Do roku 1935 byl poslancem Národního shromáždění.

■ **Eduard Prosek**

Původně ředitel měšťanské školy ve Vizovicích, v roce 1899 byl jmenován hlavním učitelem na učitelském ústavu v Příboře. Následující rok se stal členem c. k. zkušební komise pro školy obecné a měšťanské. V letech 1906–1907 jako zástupce ředitele byl dočasně pověřen správou učitelského ústavu, za tyto zásluhy byl jmenován náměstkem ředitele. V druhé polovině 20. let vykonával jakožto profesor ve výslužbě funkci výpomocného učitele. Své zkušenosti pedagoga využil také při psaní posudků školních učebnic. Ve veřejném životě se angažoval zejména jako člen zastupitelstva města Příbora.

■ **MUDr. Bedřich Remeš**

Městský lékař v Příboře, původně vojenský lékař, otec Mořice Remeše. Člen místecko-novojičínské učitelské jednoty Komenský. Podporoval učitelský ústav v Příboře tím, že bezplatně ošetřoval nemocné studenty.

■ **Adam hrabě Romer**

C. k. okresní hejtmán v Novém Jičíně, předseda c. k. okresní školní rady. Koncem roku 1904 opustil okres a byl jmenován c. k. místodržitelským radou v Brně.

■ **Msgr. Julian Roska** (* Štramberk)

Centrální ředitel knížecích arcibiskupských statků v Kroměříži. Zprostředkoval koupi pozemku pro měšťanskou školu v Kopřivnici.

■ **Václav Sitta**

Lékárník a starosta v Rožnově pod Radhoštěm.

■ **JUDr. Hubert Slezák**

Advokát v Příboře. V roce 1893 stál u vzniku Tělocvičné jednoty Sokol v Příboře, na ustavující schůzi byl zvolen jejím prvním starostou.

■ **František Smeykal** († 11. 3. 1935, Příbor)

C. k. soudní adjunkt v Příboře, později vrchní soudní rada.

■ **Kuneš Sonntag** (19. 2. 1878, Lazce – 29. 3. 1931)

Pocházel z německého selského rodu. Studoval na gymnáziu v Uničově a Moravské Třebové, od roku 1893 pak na dvouleté mlynářské škole v Německu, kde zůstal další dva roky na praxi a vzdělání si rozšířil na rolnickém institutu při univerzitě v Halle. V roce 1898 se oženil s Annou Nemluvillovou a začal hospodařit na statku její rodiny ve Střelcích u Uničova. Patřil mezi hlavní moravské zakladatele agrárního hnutí. Působil v radikálně pokrokové a od roku 1904 v agrární straně, která se začlenila do Československé agrární strany. Kuneš Sonntag byl tajemníkem moravské odnože této strany a šéfredaktorem Selských listů. Od roku 1909 začal v Olomouci vydávat list Moravský venkov. V roce 1913 se stal členem Moravského zemského výboru, zastával významné pozice v Moravské zemědělské radě, Svazu hospodářských společenstev v Brně a v řadě dalších institucí v zemědělském oboru. Za první světové války byl pověřen vedením moravské pobočky Válečného obilného ústavu ve Vídni. Po převratu byl za agrární stranu členem pražského Národního výboru a Revolučního národního shromáždění. V letech 1919–1920 byl ve vládách V. Tusara postupně ministrem financí, průmyslu, obchodu a živností, krátce byl také správcem ministerstva zásobování a ministerstva zemědělství. V roce 1922 se vzdal poslaneckého mandátu v Národním shromáždění a věnoval se hospodářství. Stál v čele banky Bohemia a Anglo-československé banky, ze které v roce 1929 vznikla Anglo-Pragobanka.

■ **Josef Starošík** (1861, Unčovice u Litovle – 23. 12. 1929)

Moravský agrární politik, pokrokový sedlák, hospodářící na rodném gruntě. Od roku 1893 byl starostou Unčovic. Budoval zemědělské akciové podniky na Hané a organizačně působil v Rolnické jednotě v rámci lidové pokrokové strany, za níž byl v roce 1897 zvolen říšským poslancem. Roku 1904 přešel do nově založené moravské strany agrární, za ní se stal v letech 1906–1913 zemským poslancem a členem zemského výboru. V roce 1907 se stal předsedou Ústředí starostenských sborů na Moravě za moravský odbor České Národní Rady po složení této funkce byl členem výboru. V době, kdy se politika moravské agrární strany orientovala proti katolické straně, se postavil proti většinovému názoru a přestoupil ke straně lidové. Vydával v Litovli týdeník Selská stráž.

■ **Jakub Stiborek** († 1908, Kopřivnice)

V Kopřivnici navštěvoval obecnou školu a dva roky chodil na německou školu do Kunína. Zde zůstal i poté a učil se vzornému polnímu hospodářství. Po návratu do Kopřivnice bydlel v domě č. 84 a živil se jako rolník. Ve své době byl považován za vzdělaného muže, protože mluvil německy a mohl jednat s úřady. V letech 1854–1858 a 1859–1863 byl kopřivnickým starostou a po dlouhou dobu požíval velký respekt místních občanů

■ **Jan Stiborek** (25. 2. 1829, Kopřivnice – 7. 9. 1899, Kopřivnice)

Bratr starosty Jakuba Stiborka. Vyučil se malířství v továrně na hliněné zboží, kde později pracoval jako písař. Po smrti Adolfa Rašky, majitele továrny, ji řídil do plnoletosti jeho syna Adolfa Rašky ml. Zastával několikrát úřad kopřivnického starosty, byl kopřivnickým poštmistrem, předsedou místní školní rady, předsedou kopřivnické záložny, zástupcem pojišťovny Slávie a správcem farního fondu. Od roku 1892 byl členem stavebního odboru pro stavbu nového farního chrámu. V roce 1898 rozdělil majetek mezi své dva syny. Konec jeho života je spojen s kopřivnickou záložnou, která se dostala do velkých finančních potíží díky poskytování půjček bez ručitelů a bez vědomí výboru záložny. Na tom měl Jan Stiborek jakožto tehdejší předseda záložny svůj podíl a byl hnán k zodpovědnosti. Ve chvíli, kdy měl předložit obecnímu výboru účetnictví za uplynulé dva roky, odešel na kopřivnický hřbitov a na místě, kde pohřbívali sebevrahy, se střelil revolverem do spánku.

■ **Antonín Cyril Stojan** (22. 5. 1851, Beňov – 29. 9. 1923, Olomouc)

Pocházel z rodiny obuvníka, vystudoval piaristická gymnázia v Příboře a v Kroměříži a teologickou fakultu v Olomouci. V roce 1876 byl vysvěcen a působil jako kooperátor ve Štítech a v Příboře, jako administrátor ve Veřovicích a Svěbohově. V letech 1888–1908 byl farářem v Dražovicích. V roce 1892 byl jmenován konzistorním radou, 1908 nesídelním kanovníkem v Olomouci a proboštem v Kroměříži, v roce 1918 pak sídelním kanovníkem v Olomouci. V letech 1921–1923 byl olomouckým arcibiskupem. Obětavě se podílel na založení a činnosti mnoha katolických organizací a spolků. Zasadil se o zvelebení chrámu a vybudování kláštera na Hostýně. V roce 1895 založil Matici svatohostýnskou, 1893 apoštolát sv. Cyrila a Metoděje, 1902 Družstvo Velehrad a velehradskou akademii. Po jeho smrti byl v roce 1924 otevřen poutní dům Stojanov. Přispěl k zřízení cyrilometodějských památek na Radhošti, podílel se na vybudování a opravách asi 300 kostelů a na zřízení 112 duchovních správ. Byl spoluzakladatelem Moravské katolické národní strany a také křesťansko sociální strany. Byl poslancem říšské rady, po vzniku republiky do roku 1920 poslancem a poté až do smrti senátorem Čs. národního shromáždění.

■ **JUDr. František Stratil** (5. 11. 1849, Hunčovice–22. 1. 1911, Opava)

Narodil se v zámožné rodině na Hané, vystudoval gymnázium v Olomouci a právnickou fakultu v Praze. V době studií byl jedním ze zakladatelů klubu Uměna. V rukopisném časopise Háj publikoval verše pod pseudonymem Slavomír Velen. V roce 1873 nastoupil právní praxi v Olomouci, poté pracoval jako koncipista v advokátní kanceláři Dr. Pražáka a později Dr. Vašatého v Brně. V roce 1880 založil první českou advokátní kancelář v Opavě a zapojil se do českého národního hnutí. O rok později byl zvolen do výboru Matice opavské, kde se snažil zejména o založení českého gymnázia. V 80. letech vykonával dvakrát funkci místopředsedy a v letech 1895–1896 předsedy Matice opavské. V roce 1889 byl zvolen poslancem slezského zemského sněmu za venkovské obce okresu Opava. V roce 1896 byl zvolen

do slezského zemského výboru. Usiloval o hospodářské posílení českého obyvatelstva, stal se ředitelem Centrální záložny v Opavě, pracoval v politické a hospodářské jednotě a účastnil se založení hospodářské společnosti. Po vytvoření slezského odboru Národní rady české stál v jeho čele. V roce 1898 byl vyznamenán Řádem železné koruny III. třídy.

■ **JUDr. Adolf Stránský** (8. 4. 1855, Habry – 18. 12. 1931, Brno)

Vystudoval gymnázium v Německém Brodě a práva ve Vídni. Krátce působil u obchodního soudu v Praze a v roce 1880 si otevřel advokátní kancelář v Brně. Od roku 1889 byl vydavatelem Moravských listů. V roce 1893 začal vydávat Lidové noviny, které znamenaly zvrat v české žurnalistice. Od roku 1895 byl zemským a říšským poslancem. Na přelomu století byl nejvýznamnějším představitelem mladočeské stany na Moravě a v roce 1908 založil Lidově-pokrokovou stranu moravskou. V letech 1895–1918 byl členem československé národní demokracie. V roce 1918 se stal členem Národního výboru a v letech 1918–20 byl poslancem Revolučního národního shromáždění. Od listopadu 1918 do července 1919 byl ministrem obchodu v první československé vládě, v letech 1920–25 pak senátorem Národního shromáždění. V roce 1925 se podílel na založení Národní strany práce a po jejím volebním neúspěchu odešel z politického života.

■ **JUDr. Václav Šílený** (* 1849 v Kolencích u Třeboně)

Gymnázium studoval v Českých Budějovicích a Jindřichově Hradci, univerzitu ve Vídni. V roce 1877 dosáhl doktorátu práv na univerzitě v Praze. Od roku 1870 se stal spolupracovníkem deníku Stimmen aus Mähren v Brně a členem dopisovatelské kanceláře pro české a německé časopisy. Působil v Olomouci, kde nastoupil do soudní praxe, angažoval se ve veřejném životě. V roce 1874 byl přeložen do Uherského Hradiště, poté přešel k zemskému soudu do Brna a brzy nato do kanceláře Dr. Kusého. Jeho přičiněním byl v roce 1875 založen Ústřední spolek živnostníků v Brně a v roce 1880 časopis Národní hospodář. Poté se přestěhoval do Tišnova, kde působil jako advokát. Zde bylo jeho zásluhou založeno mnoho českých spolků, podniků a zavedeno české úřadování na radnici i ve spořitelně. Pro Tišnovsko zřídil v roce 1882 první hasičskou župu na Moravě. V roce 1894 byl jeho přičiněním uspořádán první český národní hospodářský sjezd v Praze a založena Česká národní hospodářská společnost. Od roku 1896 byl poslancem moravského zemského sněmu za města Přerov, Kojetín, Hulín a Tovačov. O rok později vstoupil jako poslanec do říšské rady. V roce 1901 se vzdal advokacie v Tišnově a přesídlil do Brna. Jako předseda české národní hospodářské společnosti v Brně stál v čele aktivit pro všeslovanskou výstavu v Petrohradě chystanou na rok 1904. Dal také podnět k pořádání kurzů pro učitele, lékaře a úředníky. Na říšské radě podal návrh na zřízení dunajsko-oderského průplavu, který se spolu s návrhy na české průplavy stal podkladem zákona o stavbě průplavů a regulování řek v Čechách a na Moravě. Za účelem přípravy na tyto podniky založil v roce 1901 Říční a průplavní spolek v Přerově.

■ **Msgr. Dr. Jan Šrámek** (12. 12. 1870, Grygov – 22. 4. 1956, Praha)

Český římskokatolický kněz a politik, zakladatel a dlouholetý předseda Československé strany lidové. Vystudoval piaristické gymnázium a konvikt v Kroměříži a poté bohosloveckou fakultu v Olomouci. Jeho prvním kněžským působištěm byl Nový Jičín, kam nastoupil v roce 1893. Krátce po zahájení svého kněžského působení se začal věnovat i politice. V roce 1899 založil stranu křesťansko sociální. Po vzniku Československa byl členem Revolučního národního shromáždění, v lednu 1919 sjednotil české křesťanské strany a založil Československou stranu lidovou. Byl jejím předsedou v letech 1919–1938 a 1945–1948. V letech 1921–1939 byl ministrem ve všech vládách a jedním z nejvlivnějších politiků v zemi. Po mnichovské dohodě emigroval a v roce 1940 se stal předsedou exilové vlády v Londýně. Na tomto postu setrval až do roku 1945, kdy se stal náměstkem předsedy vlády. V únoru 1948 varoval před rezignací demokratických ministrů, ale 20. února 1948 rezignoval spolu s ostatními. V březnu se pokusil společně s Františkem Hálou uprchnout z Československa, pokus však selhal, marně čekali na francouzské letadlo na letišti u Rakovníka. Svůj život dožil v nezákoně internaci. Jan Šrámek zemřel v pražské nemocnici na Bulovce, pod fiktivním jménem Josef Císař.

■ **JUDr. František Šromota** (28. 11. 1853, Velké Penčice – 26. 10. 1912)

Vystudoval české gymnázium v Olomouci a právnickou fakultu v Praze. Působil jako koncipient v Olomouci a v roce 1888 převzal advokátní kancelář po Dr. Kallusovi v Hranicích na Moravě. Jako koncipient byl novinářsky činný v časopise Našinec, měl podíl na akci proti prodloužení privilegia severní dráhy, o čemž napsal řadu článků do Našince a Olmützer Zeitung. S Dr. Žáčkem provedl první volby do olomoucké obchodní komory. Byl také zakladatelem a zpočátku jednatelem Národní jednoty pro východní Moravu. Když se přestěhoval do Hranic, bylo jeho hlavní úlohou sjednotit národní stranu ve volbách proti Němcům, což se mu podařilo a poté byl v roce 1903 zvolen starostou. Jeho přičiněním byly dvojjazyčné školy přeměněny na české. Vznikl také školský spolek Galaš, který se zasadil o zřízení české chlapecké a dívčí měšťanské školy. Založil Hranicko-lipnické noviny a později Hlasy z Pobečví. Jeho brožura Politické bludy, vydaná po moravských punktacích moravským klubem v Brně, a mnohé příspěvky v Moravské orlici vzbudily velký zájem. Věnoval se snahám o autonomii. Od roku 1906 byl moravským zemským poslancem za národní stranu a místopředsedou starostenských sborů na Moravě.

■ **Adolf Šustala** (27. 10. 1856 – 5. 10. 1921)

Syn Ignáce Šustaly, zakladatele továrny na kočáry v Kopřivnici. Od roku 1878 byl společníkem svého otce. V roce 1884 se oženil s Marií Raschka z významné příbořské rodiny, která vlastnila továrnu na výrobu sukna. V roce 1891 stál se svými bratry u vzniku akciové společnosti Nesselsdorfer Wagenbau Fabriks – Gesellschaft. Ve smlouvě o vzniku akciové společnosti udělali chybu, neboť neměli zastoupení ve správní radě společnosti, a tím ztratili vliv na její řízení, přestože drželi většinu akcií.

Se společností uzavřeli pracovní smlouvy a Adolf zastával funkci prvního ředitele. Poté co smlouvy vypršely, prodali bratři v roce 1895 své podíly v kopřivnické továrně a v roce 1898 založili továrnu na výrobu vagónů v Butovicích u Studénky. Adolf zde zastával funkci viceprezidenta a vedoucího správní rady. Účastnil se také veřejného života v Kopřivnici, jakožto předseda místní školní rady a předseda stavebního odboru pro stavbu nového kostela. Ve 20. letech 20. století působil krátce jako ředitel továrny na keramické zboží v Kopřivnici, která patřila rodině jeho bratra.

■ **Ignác Šustala** (7. 12. 1822, Kopřivnice – 29. 1. 1891, Vídeň)

Pocházel z rodiny dědičných kopřivnických fojtů, základní vzdělání získal v Kopřivnici, hlavní školu vystudoval v Novém Jičíně a potom se vyučil sedlářem v Místku. Na vandru pracoval v Hukvaldech, Holešově a ve Vídni u dvorního stavitele kočárů F. Kollera. V roce 1850 začal na kopřivnickém fojtství s výrobou bryček, o dva roky později přešel od řemeslné výroby k tovární a se společníky založil firmu Schustala and Comp. To vedlo k rozšíření sortimentu, získání zahraničních odbytišť a úspěchu na světových výstavách ve Vídni, Paříži a Montrealu. V roce 1880 začal vyrábět také železniční vagony. Krátce před smrtí jednal o přeměně obchodní společnosti na akciovou společnost. To bylo realizováno až po jeho smrti v roce 1891. Výroba kočárů, bryček a vagonů se stala základem dnešní automobilky Tatra a Ignáci Šustalovi je věnována expozice Muzea Fojtství v Kopřivnici.

■ **Ignác Šustala ml.** (3. 3. 1862, Kopřivnice – 27. 9. 1914, Kopřivnice)

Nejmladší syn Ignáce Šustaly. Po studiích působil v továrně na koňské povozy v Paříži, poté jako vedoucí výroby povozů a ekvipáží v otcově továrně. V roce 1891 se stal společníkem firmy a o čtyři roky později prodal podíl ve firmě. V roce 1895 se oženil s Marií Preisenhammer z novojičínské soukenické rodiny. V roce 1905 koupil od Františka Kubíčka kopřivnickou továrnu na hliněné zboží, kterou přestavěl a zmodernizoval. V roce 1909 zavedl výrobu glazovaných obkládaček, které vyvážel hlavně do Rakouska a Rumunska.

■ **Josef Šustala** (18. 1. 1858, Kopřivnice – 21. 1. 1940, Kopřivnice)

Syn Ignáce Šustaly, od roku 1887 byl společníkem ve firmě svého otce, v roce 1895 prodal svůj podíl. V roce 1887 se oženil s Marií Annou Raškovou, dcerou obchodního partnera svého otce. Poslední majitel kopřivnického fojtství z rodiny Šustalů.

■ **Milan Tomančák**

Vedoucí tajemník OV KSČ v Novém Jičíně, později předseda ONV v Novém Jičíně, autor publikace Třicet let budování okresu Nový Jičín.

■ **František Tomášek** (12. 3. 1871 – 4. 10. 1938, Praha)

Vzděláním historik a filozof, žák Golla a Masaryka. V letech 1905–1918 byl šéfredaktorem vídeňských Dělnických listů. Jeho přičiněním byla založena roku 1908

Lidová tiskárna. Od roku 1907 do konce první světové války byl za sociálnědemokratickou stranu poslancem říšské rady. Ve straně náležel ke skupině omladinářské se Soukupem a Habrmanem a zastával nacionální směr. Koncem června 1918 přesídlil do Prahy. V letech 1918–1920 byl předsedou Národního shromáždění a v letech 1920–1925 předsedou první volené sněmovny. Od roku 1935 přešel do senátu a byl předsedou klubu senátorů své strany. Od roku 1923 byl starostou Dělnické akademie a pracoval také v jiných kulturních a národních institucích.

■ **JUDr. Josef Tuček** (20. 9. 1845, Brodek na Moravě – 24. 7. 1900, Brno)

Studoval práva ve Vídni. Poté co dosáhl doktorské hodnosti, otevřel v roce 1876 advokátní kancelář Brně. Od roku 1881 zasedal na sněmu moravském. Byl zvolen za náhradníka přisídícího zemského výboru a roku 1896 se stal přisídícím. V roce 1897 byl jmenován členem zemské školní rady. Do říšské rady vstoupil v roce 1892 a byl zvolen místopředsedou klubu českých neodvislých poslanců. Roku 1897 při všeobecných říšských volbách nekandidoval. Byl vůdcem strany lidové a předsedou klubu českých poslanců na sněmu moravském. Pro dlouhodobou nemoc se vzdal v roce 1900 členství v zemském výboru. Byl činný jako správní rada Hypoteční banky moravské, jako člen výboru a disciplinární rady moravské advokátní komory a jako zkušební komisař. Působil také v předsednictví filiálky Živnostenské banky v Brně, v prezídiu Čtenářského spolku a Matice besedního domu v Brně. V roce 1898 byl vyznamenán byl Řádem železné koruny III. třídy.

■ **PhDr. František Uhlíř** (11. 8. 1900 – 1980)

Český politik, publicista a sociolog, povoláním středoškolský profesor. V letech 1935–1938 poslanec Československé strany národně socialistické. V roce 1939 emigroval přes Polsko do Francie, kde byl do roku 1940 příslušníkem československého zahraničního vojska ve Francii a Velké Británii. V letech 1940–1945 byl členem a posléze místopředsedou Československé státní rady v Londýně. V období 1944–1945 zastával pozici člena vládní delegace pro osvobozená území, v březnu 1945 se účastnil moskevských jednání mezi představiteli londýnského centra zahraničního odboje a moskevským vedením KSČ. V letech 1945–1948 byl členem předsednictva Československé strany národně socialistické, poslancem Národního shromáždění a současně přednostou odboru ministerstva školství. Po únoru 1948 odešel do emigrace. Od roku 1951 působil jako lektor na kanadských univerzitách, posléze jako anglikánský duchovní – zakladatel misijního střediska ve West Templetonu v Quebecu.

■ **Prof. Ing. Michal Ursíny** (17. 7. 1865, Nedožor – 19. 9. 1933, Brno)

Vystudoval maďarskou reálku v Kremnici a českou techniku v Praze. V letech 1891–1893 byl asistentem na české technice v Praze. V letech 1895–1900 působil jako městský inženýr v Záhřebu, poté do roku 1933 na České vysoké škole technické v Brně, kde v roce 1902 získal titul profesora stavební mechaniky a nauky

o pružnosti a pevnosti. V roce 1911 zde založil mechanicko-technickou laboratoř a v letech 1913–1914 začal jako první v Rakousku přednášet o zkoušení stavebních a strojních hmot. Mimo to vystavěl městskou plynárnu v Brodě nad Sávou, v Německém Brodě a Vyškově, elektrárnu v Lounech, vodovod ve Varaždínských Teplicích. Projektovatel plynárny, elektrárny a elektrickou dráhu v Záhřebu, plynárnu a elektrárnu v Karlovci atd. Mimo to působil jako místopředseda Ústředí starostenských sborů na Moravě a byl členem Národní rady československé.

■ **Jan Vaca** (* 1871)

Pokrokový hospodář v Příkazech u Olomouce, zabýval se scelováním a odvodňováním pozemků. Od roku 1898 byl jednatelem Selské jednoty na Moravě, o rok později založil Hospodářské družstvo v Olomouci. V letech 1906–1913 byl poslancem zemského sněmu a přisídícím Moravského zemského výboru. V roce 1915 podnítil založení Sdružení rolnických cukrovarů na Moravě a také Plodinové burzy v Olomouci. Po vzniku ČSR se účastnil přípravných prací k založení Zemědělské komory v Olomouci a stal se jejím prvním předsedou.

■ **Antonín Váňa**

Ředitel učitelského ústavu v Příboře v letech 1894–1899. Poté působil jako ředitel učitelského ústavu v Brně.

■ **Adolf Vavřík**

Předseda hospodářské spolku a rolník v Petřvaldiku.

■ **Vincenc Vavřík**

Rolník z Petřvaldiku.

■ **Emanuel Vencel** (28. 4. 1871, Velký Radošín – 20. 3. 1939, Rožnov pod Radhoštěm)

V roce 1897 byl jmenován ředitelem na hospodářské škole v Rožnově, kde působil až do důchodu. Šířil zemědělskou osvětu na Valašsku, zasloužil se o zvelebení lukařství, pastvinářství a pícninářství, ovocnářství a lesnictví. Na jeho podnět byla zřízena Zemská výzkumná stanice pícninářská, Potravinářsko-lukařská a lesní jednoty a množství lidových hospodářských škol na Valašsku. V roce 1921 mu udělil Moravský zemědělský výbor titul zemědělského rady. Byl čestným občanem většiny valašských obcí a po tři volební období poslancem zemského sněmu.

■ **Leopold Vícha** (11. 11. 1846, Žimrovice – 21. 11. 1921, Valašské Meziříčí)

Studoval na německé reálce a německém učitelském ústavu v Opavě. Poté učil ve Lhotce u Opavy, v Příboře a jako nadučitel v Kopřivnici. Působení v Kopřivnici bylo velice úspěšné – za svou školskou činnost byl jmenován zástupcem učitelstva do okresní školní rady, byl také vyznamenán několika pochvalnými dekrety

a titulem ředitele. V Kopřivnici se podílel v roce 1875 na založení Sokola, který však po krátké době zanikl. Jeho byl přičiněním založen Čtenářsko-pěvecký spolek Vlastimil a Hospodářský příborsko-novojičínský spolek Metoděj. Byl také výborným hudebníkem a skladatelem. Sbíral lidové písně a nápěvy, několik z nich otiskl v Moravském Kravařsku. Tuto rozsáhlou sbírku později uložil Emil Hanzelka v Lašském muzeu v Kopřivnici. Vichovy sebrané písně použil Leoš Janáček jako podklad při komponování Lašských tanců. V roce 1908 odešel Vícha do penze, přestěhoval se do Frenštátu pod Radhoštěm a v roce 1910 do Valašského Meziříčí. Po smrti byl pochován na hřbitově v Kopřivnici.

■ Jan Víta

Syn kopřivnického rolníka Jana Víty z č. 14. Nadučitel ve Frenštátě pod Radhoštěm, ředitel a správce školy v Třeštině u Mohelnice.

■ Josef Vychodil (* 1845 Topolany u Olomouce).

Věnoval se hospodářství a od roku 1869 se stal starostou své rodné obce. Od počátku se postavil do čela selského hnutí na Moravě, což vyústilo v založení lidové strany. Toto hnutí se soustředilo v selském spolku, jehož byl od roku 1899 předsedou. Od té doby byl považován za vůdce českého rolnictva na Moravě. Po rozpuštění selského spolku se stal se předsedou nově založené Selské jednoty pro Moravu. Byl také vydavatelem a předsedou družstva politicko-agrárního časopisu Selské listy v Olomouci a členem správních rad různých rolnických závodů. V roce 1896 byl zvolen do moravského zemského sněmu za olomoucké venkovské obce a v roce 1897 byl vyslán do říšské rady za kroměřížské venkovské obce.

■ Lambert Wichterle (17. 9. 1867, Prostějov – 4. 1. 1951, Prostějov)

Vystudoval českou reálku v Prostějově a techniku ve Vídni. Po smrti otce vedl s mladším bratrem Karlem rodinou firmu F. Wichterle, první prostějovskou továrnu na hospodářské stroje. Po spojení s firmou F. a J. Kovařík, zastával v letech 1919–1938 funkci předsedy správní rady akciové společnosti Wichterle a Kovařík. Podnik se specializoval na výrobu hospodářských strojů a od roku 1922 vyráběl pod značkou Wikov také osobní a nákladní automobily, později také traktory a další stroje. V roce 1945 byla společnost znárodněna. Mimo působení v rodinné firmě byl členem správních rad Moravské průmyslové a agrární banky, Moravských oceľáren v Olomouci a Moravské elektrotechnické společnosti v Brně. V Prostějově byl členem obecního výboru.

■ Karel Wichterle (20. 10. 1870, Prostějov – 28. 4. 1961, Prostějov)

Vystudoval chemii a strojní inženýrství ve Vídni. Po smrti otce vedl spolu s bratrem Lambertem rodinou firmu. Po spojení s firmou bratří Kovaříků byl od roku 1919 členem správní rady. Mimo to byl činný ve správní radě Všeobecné bankovní jednoty.

■ Emil Zátopek (19. 9. 1922, Kopřivnice – 21. 11. 2000, Praha)

Po absolvování měšťanky v Kopřivnici pokračoval ve studiu na Baťově škole mladých mužů na Vyšší průmyslové škole chemické ve Zlíně. V letech 1945–1947 studoval na vojenské akademii v Hranicích a stal se vojákem z povolání. Po událostech v srpnu 1968 odsoudil vstup vojsk Varšavské smlouvy a podepsal 2000 slov. V roce 1969 byl propuštěn v hodnosti plukovníka z armády a vyloučen z KSČ, poté pracoval pět let jako dělník. V roce 1971 veřejně uznal své pochybení v období 1968–1969, odvolal podpis 2000 slov a později se připojil k hnutí proti Chartě 77. V letech 1976 až 1982 pracoval v ČSTV, po roce 1989 byl rehabilitován a byla mu vrácena hodnost plukovníka. Zátopek je však znám především jako nejúspěšnější československý atlet, čtyřnásobný olympijský vítěz a trojnásobný mistr Evropy. Byl prvním člověkem na světě, který uběhl 10 km pod 29 minut a 20 km pod jednu hodinu. Celkem vytvořil třináct světových rekordů na kilometrových a pět na mílových tratích, dále pak 51 československých rekordů. Na olympijských hrách v roce 1948 v Londýně získal zlatou medaili v běhu na 10 km a stříbrnou v běhu na 5 km. Nejvíce se proslavil během olympijských her v roce 1952 v Helsinkách, kde vyhrál běh na 5 km, 10 km, a dokonce i maratón, který tehdy běžel poprvé v životě. V každé z těchto disciplín tehdy zároveň ustavil nový olympijský rekord. V letech 1949, 1951 a 1952 byl vyhlášen nejlepším sportovcem světa, v roce 1997 atletem světa 20. století a v roce 1999 českým olympionikem historie. Byl znám svým upracovaným stylem běhu, doprovázeným křečovitými grimasami, v cizině byl proto přezdíván „česká lokomotiva“.

■ Dana Zátopková (* 19. 9. 1922, Karviná)

Československá atletka – oštěpařka, rozená Indrová. Byla manželkou jednoho z nejslavnějších českých sportovců, Emila Zátopka. Atletikou se začala zabývat na gymnáziu v Uherském Hradišti. Za druhé světové války a krátce po ní se věnovala házené, v roce 1949 se stala v dresu týmu Slovácké Slavie mistrýní Československa v házené žen. Od roku 1946 se společně s házenou začala Zátopková opět věnovat i atletice, touto cestou se dostala k oštěpu. O dva roky později jako mistrýně republiky reprezentovala Československo na Olympijských hrách v Londýně, kde se umístila na sedmém místě. Mnohonásobně získala titul mistrýně republiky. V roce 1952 získala zlatou medaili na olympiádě v Helsinkách. V letech 1954 a 1958 se stala mistrýní Evropy. V roce 1960 na olympiádě v Římě získala stříbrnou medaili. Patří jí také světový rekord z roku 1958 – 55,73 metrů. Po ukončení aktivní sportovní kariéry v roce 1962 se věnovala trenérské činnosti. V letech 1960–1972 byla členkou ženské komise Mezinárodní atletické federace. Dodnes se angažuje v českém olympijském hnutí.

■ Ing. Miroslav Zikmund (* 14. 2. 1919, Plzeň)

Po maturitě v roce 1938 začal studovat Vysokou obchodní školu, kvůli uzavření českých vysokých škol během války mohl však dostudovat až v roce 1946. Na počátku studií se seznámil s Jiřím Hanzelkou a společně vytvořili plán „5“, plán cesty

po pěti světadílech. V letech 1947–1950 podnikli cestu do Afriky a Jižní Ameriky. Z této cesty bylo rozhlasem odvysíláno přes 700 reportáží, přivezli velké množství fotografií a natočili značné množství filmového materiálu. Druhou cestu podnikli v letech 1959–1964, při této výpravě projeli Asii a Oceánii. Od roku 1951 byl spisovatelem a novinářem z povolání. Po dobu zákazu veškeré veřejné a publikační činnosti v letech 1969–1989 se věnoval genealogii a pořádání obsáhlého archivu H+Z, který darovali Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně. Po roce 1989 začal opět cestovat, spolupracovat na scénářích, vystavovat originální, doposud nepublikované, fotografie, poskytovat rozhovory pro rozhlas, tisk, televizi a lektorovat knihy.

■ **JUDr. Jan Žáček** (31. 5. 1849, Čertoryje – 10. 4. 1934, Olomouc)

Původem z rodiny rolníka, vystudoval gymnázium v Olomouci, poté práva na univerzitách ve Vídni a Praze. Doktorátu práv dosáhl v roce 1876 na Karlo-Ferdinandově univerzitě v Praze. Během studií působil jako praktikant jedné olomoucké advokátní kanceláře, roku 1880 se osamostatnil. Věnoval se veřejné a politické činnosti v různých českých kulturních a politických spolcích. Aktivně působil jako žurnalista v redakcích českých novin a časopisů. V roce 1885 byl zvolen poslancem říšské rady za volební obvod Přerov, Lipník, Fulnek, Kojetín, Hranice. V říšské radě byl německými radikály považován za odpůrce Němců. Ve sporech mezi staročechy a mladočechy stál na pozicích staročeků a zastával názor, že Češi nehodlají vybudovat svůj vlastní národní stát, ale žádají autonomii. Po odchodu F. Šroma z pozice vůdce moravských staročeků v roce 1895 byl zvolen na jeho místo. V říšské radě působil do roku 1911. V letech 1900–1908 zastával funkci místopředsedy poslanecké sněmovny a v roce 1912 byl jmenován doživotním členem panské sněmovny. Od roku 1887 působil rovněž jako poslanec moravského zemského sněmu, kde setrval do převratu v roce 1918. V roce 1896 byl zvolen do moravského zemského výboru, od roku 1902 byl náměstkem moravského zemského hejtmána, v roce 1908 byl povolán do funkce českého ministra-krajana předlitavské vlády ve Vídni, v roce 1909 odstoupil. Od roku 1891 byl členem říšského soudu, v roce 1914 se stal jeho stálým členem. Po roce 1918 se odstěhoval natrvalo do Brna, stáhl se z veřejného a politického života. Od roku 1921 řídil advokátní kancelář ministra spravedlnosti JUDr. Josefa Dolanského.

ZÁVĚR

Čestné občanství, podléhá do jisté míry aktuální politicko-společenské situaci a myšlení odpovědných činitelů. Díky tomu některé osoby, oceněné ve své době čestným občanstvím, zcela upadly v zapomenutí a dnes často nikdo ani neví, proč jim bylo čestné občanství uděleno.

Vzhledem k tomu, že Kopřivnice byla na počátku 20. století ne příliš početnou obcí, měla poměrně vysoký počet čestných občanů. Důvodem zřejmě bylo soupeření o většinu v obecním výboru a obecní radě. Továrna na kočáry měla volební právo v obecních volbách, byla největším daňovým poplatníkem a snažila se získat větší vliv v obci. V pramenech se objevují zmínky o tom, že své zaměstnance nutila volit ve svůj prospěch. Naproti tomu, zde byla skupina českých občanů, kteří nechtěli svůj dlouhodobý vliv ztratit. Soupeření s národnostním podtextem se projevilo ve školské otázce v případě stavby české měšťanské školy a německé obecné školy v roce 1909. Dalším příkladem nám mohou být obecní volby v roce 1911. Dva roky předtím byla čestnými občany jmenována velká skupina 46 osob, což je na tu dobu velice neobvyklé, někteří z nich neskrývali ve svých dopisech své překvapení, nicméně přislíbili obci svou pomoc. Jmenování čestní občané byli převážně čeští vlastenci, kdežto továrna byla řízena německou honorací. Tím, že čestní občané měli až do roku 1920 právo volit v obecních volbách, byl výsledek voleb v roce 1911 rozhodnut zejména díky nim. K těmto volbám se sjeli ve velkém počtu z celé Moravy. Továrna díky vysokému počtu čestných občanů zařazených do I. a II. sboru voličů neměla jediného člena v těchto dvou sborech. Podle dodatků Františka Kuchaře ke Knize památností Petra Kuchaře se voliči továrny, když viděli velký počet čestných občanů, ani neúčastnili volby v I. a II. sboru.

Po roce 1918 opadl v Kopřivnici zájem o jmenování čestných občanů a opět narostl koncem 30. let, kdy byla udělením čestného občanství T. G. Masarykovi a Edvardu Benešovi demonstrována oddanost Československé republice. Pragmatický přístup k věci se projevil v poválečném období, kdy bylo udělení čestných občanství zasloužilým členům vlády spojeno s výčtem požadavků, z nichž nejvýznamnější bylo povýšení Kopřivnice na město. Po roce 1948 na dlouhou dobu opět opadl zájem o udělování čestných občanství. Další čestná občanství pak byla udělena až na přelomu 70. a 80. let 20. století. Po roce 1990 narostl počet udělených čestných občanství, kdy byly oceněny především významné osobnosti kopřivnické historie, tento trend se udržuje dodnes.

V některých případech se našly důvody čestné občanství odejmout. V Kopřivnici to je případ T. G. Masaryka, který obdržel čestné občanství 27. 8. 1909. Podle článku Jana Havlíčka, který byl uveden v časopise Kravařsko, musel obecní výbor Kopřivnice v období první světové války své rozhodnutí zrušit.⁸¹ Tuto informaci se mi však

⁸¹ Havlíček, Jan: T. G. Masaryk a jeho volební kraj u nás. Kravařsko IX, 1947, č. 10, s. 119.

nepodařilo ověřit, neboť zápisy ze schůzí obecního výboru z tohoto období nejsou kompletní. Celou situaci však neúmyslně vyřešilo obecní zastupitelstvo městyse Kopřivnice dne 6. 3. 1935, kdy udělilo prezidentu T. G. Masarykovi k počtě jeho 85. narozenin čestné občanství městyse Kopřivnice podruhé.

Druhým zajímavým případem je osoba PhDr. Františka Uhlíře, kterému bylo čestné občanství uděleno 13. 5. 1946 a odejmuto 12. 3. 1948, politický podtext je v tomto případě zcela zřejmý – po únoru 1948 odešel PhDr. František Uhlíř do emigrace. Čestné občanství města Kopřivnice mu bylo opětovně uděleno až po šedesáti letech dne 19. 6. 2008.

Mezi další osoby, které byly čestného občanství Kopřivnice zbaveny, patří Konrad Henlein, Else Rosenberger a Wilhelm Hanke. Tito měli obdržet čestné občanství v době druhé světové války. To však nelze spolehlivě ověřit, neboť archivní materiály z toho období byly na konci války zničeny v souvislosti s likvidací písemností německé správy obce, či odvezeny na neznámé místo. Těto trojici bylo čestné občanství na základě doporučení letopisecké komise rozhodnutím zastupitelstva města dne 19. 10. 2000 odebráno a jejich jména byla ze seznamu vymazána. Další osobou, u které je možné předpokládat, že v době 1938–1945 získala čestné občanství, je Helmut Niederbaum. Toto jméno se vyskytuje pouze v jednom ze seznamů čestných občanů v archivu Muzea Fojtství v Kopřivnici,⁸² zdroj této informace však není uveden.

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

Diplom čestného občanství udělený Leopoldu Víchovi

Diplom čestného občanství udělený Josefu Šustalovi

82 Amf, šanon 493/49.

Obecní úřad v Kopřivnici

Podáno dne 25/5 1909. čís. 2509

*Slavný meistrský páně,
dostí laňové !*

*Ža čest, kterou jste mi prokazali, Vaše
vděky děláje : vidím v toum další' pobí'dě,
abych se jako poslanec města Vašeho a
svého okresu stal hodným.*

Vaše oddaný

Bratka 22/9'9.

prof. T. G. Masaryk.

Jan Masaryk

Hrdý a doufám trvale čestný občan Kopřivnický

25. V. 47.

Jan Masaryk při zápisu do pamětní knihy města 25. 5. 1947

Děkovný dopis T. G. Masaryka za udělení čestného občanství z roku 1909

PRESIDENT
ČESKOSLOVENSKÉ
REPUBLIKY

V Sezimově Ústí dne března 1948.

Milí spoluobčané,

děkuji Vám za zasláný mně diplom čestného občanství Vaší obce, které mi bylo uděleno dne 17. února 1938.

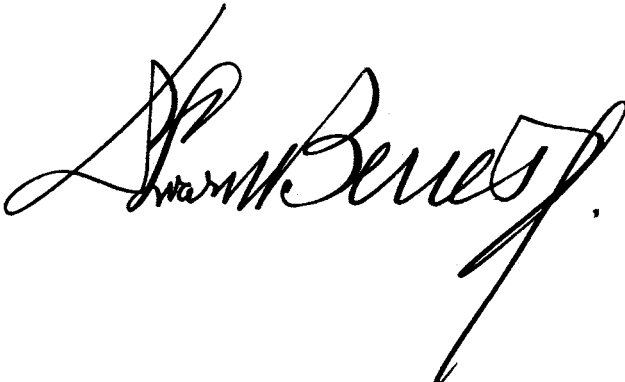
V těch desíti letech, jež od té doby uplynula, se naplnila nejhlubší tragedie samostatného národa a ponížení statečného a věrného našeho lidu pod cizím nacistickým jhem. Národ prošel ohněm, jenž sežehl nestatečné a nevěrné a zocelil věřící a statečné. Ale ta léta přinesla také jásot triumfujícího, osvobozeného a znovu spojeného národa, jenž si slíbil, že nedopustí, aby kdy v budoucnosti opět ztratil svou státní samostatnost, národní svébytnost a právo pořádat si své věci svým způsobem.

Místnímu národnímu výboru
v K o p ř i v n i c i .

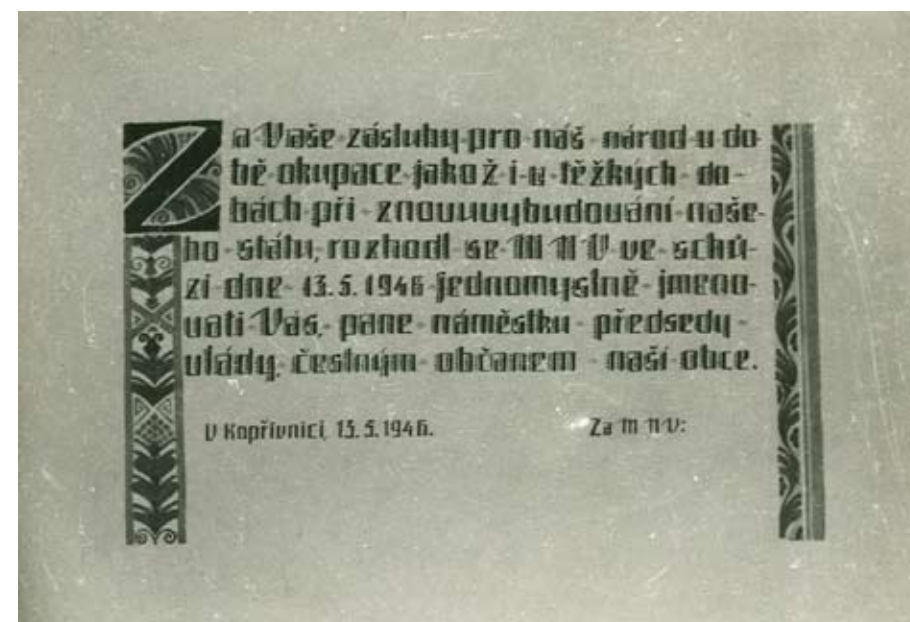
Nesčetněkrát jsem od té doby zdůrazňoval, že cesta k naplnění tohoto cíle je práce jako mravní závazek, jednota srdcí a věrnost duší. Cíl je veliký, ale je v našich silách, abychom se mu přiblížili.

Sleduji zejména průmyslový rozkvět Vaší obce a věřím, že Vaše obec a její občané se tomuto cíli nezpronevěří. To Vám budiž posilou i závazkem.

Přeji Vám všem v tomto úsilí mnoho úspěchu.

Kaš

Děkovný dopis Edvarda Beneše za udělení čestného občanství z roku 1948

Diplom čestného občanství udělený Janu Šrámkovi

DIPLOM
ČESTNÉHO OBČANSTVÍ
KOPŘIVNICE

ZA VAŠE VELKÉ ZÁSLUHY PRO
NAŠ NÁROD V DOBĚ OKUPACE
JAKOŽ I V TĚŽKÝCH DOBÁCH
PŘI ZNOVUVYBUDOVÁNÍ NAŠEHO
STÁTU ROZHODL SE MNV VE SCHŮ-
ZI 13.V.1946 JEDNOMYSLNĚ JMENOVATI
VÁS, PANE MINISTERSKÝ PŘEDSEDO,
ČESTNÝM OBČANEM NAŠÍ OBCE.

V KOPŘIVNICI, dne 13. května 1946

ZA MNV

Janek Štěpán
Městský úřad
Kopřivnice 14

Diplom čestného občanství udělený Zdeňku Fierlingerovi

ZA VÁŠ BÁSNICKÝ ČIN, JÍMŽ JSTE PŘÍSPĚL
K OSVOBOZENÍ UJAŘMENÉHO MORAVSKÉHO LIDU,
JMENOVAL VÁS

MÍSTNÍ NÁRODNÍ VÝBOR V KOPŘIVNICI
VE SCHŮZI DNE 10. ZÁŘÍ 1947

ČESTNÝM OBČANEM
KOPŘIVNICE.

Diplom čestného občanství udělený Petru Bezručovi

Místopředseda KNV Bedřich Majerek při podpisu do pamětní knihy 27. 11. 1980

PRAMENY A LITERATURA

Prameny:

K tématu čestných občanů Kopřivnice se vztahují archivní materiály uložené ve Státním okresním archivu v Novém Jičíně a archivu Muzea Fojtství v Kopřivnici.

Státní okresní archiv v Novém Jičíně

fond Archiv obce Kopřivnice

- pamětní kniha obce Kopřivnice I, II. (1932–1950), inv. č. 14–16.
- zápisy ze schůzí obecního výboru (1893–1919), inv. č. 17–21.
- zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva (1919–1945), inv. č. 22–24.
- zápisy ze schůzí obecní rady (1919–1945), inv. č. 25–29.
- přípisy Obecnímu úřadu s poděkováním za jmenování čestnými občany a protokol o zařazení čestných občanů do hlavního voličského seznamu pro obecní volby v Kopřivnici (1909, 1911), inv. č. 79, karton 2.
- seznamy voličů pro obecní volby (1897, 1904, 1905), inv. č. 82, karton 6.

fond Městský národní výbor Kopřivnice I. 1950–1963

- zápisy Národního výboru (1945–1950), inv. č. 1.
- zápisy z pléna MěNV (1947–1963), inv. č. 15–23.
- čestní občané (1946–1948), inv. č. 70.

fond Městský národní výbor Kopřivnice II. 1954–1967

- zápisy z pléna MěNV (1964–1966), inv. č. 5–6, dále neznačeno.
- Kroniky města Kopřivnice (1951–1992)

Archiv Muzea Fojtství v Kopřivnici

Materiály z pořadačů č. 50, 139, 166, 389, 413, 414, 428, 457, 458, 481, 493, 529, 546.

Archiv městského úřadu Kopřivnice

Zápisy ze zasedání městského zastupitelstva v Kopřivnici

Literatura:

Obecní řád pro markrabství Moravské z 15. března 1864. Brno 1892.

Myška, Milan a kol.: Biografický slovník Slezska a Severní Moravy. Ostrava 1993–2007.

Ficek, Viktor: Biografický slovník širšího Ostravska. Opava 1972–1981.

Baláš, Miloslav: Kulturní místopis Novojičínska. Nový Jičín 1967.

Myška, Milan a kol.: Historická encyklopedie podnikatelů Čech, Moravy a Slezska do poloviny XX. století. Ostrava 2003.

Skala, Ladislav: Naši předchůdci: biografický slovník českého zemědělství a venkova. Praha 1993.

Pro město Kopřivnice
Ondřej Šalek
ČESTNÍ OBČANÉ MĚSTA KOPŘIVNICE

Sazba, obálka a tisk: Repronis s.r.o.
Vydal: Repronis
Ostrava, 2009
Počet stran 74
První vydání

ISBN 978-80-7329-205-8